

Fysioterapian tulevaisuus ja yrittäjyys Suomessa

Mauri Valmari

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Fysioterapian tulevaisuus ja yrittäjyys Suomessa

Mauri Valmari
Fysioterapian koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2021

Mauri Valmari

Fysioterapian tulevaisuus ja yrittäjyys Suomessa

Vuosi 2021 Sivumäärä 40

Opinnäytetyön tarkoitus oli arvioida tulevaisuuden fysioterapian tarpeita, mahdollisuuksia ja haasteita Suomessa. Tulevaisuuden fysioterapian tarpeita on kuvattu työssä muun muassa väestön ikääntymisen, teknologisen kehityksen sekä fysioterapeutin osaamistarpeiden näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa fysioterapiaopiskelijoille ja fysioterapeuteille, jotka ovat kiinnostuneita yrittäjyydestä sekä pohtimaan, kuinka fysioterapiapalveluita voisi tulevaisuudessa kehittää. Tutkimuskysymys on: Millaisia ovat fysioterapiapalveluiden tulevaisuuden tarpeet Suomessa?

Opinnäytetyön aineistonkeruu ja työn toteutus suoritettiin narratiivisena kirjallisuuskatsauksena. Tietoa kerättiin suurelta osin fysioterapiajärjestöjen verkkojulkaisuista, jotta kerätty tieto olisi mahdollisimman ajantasaista. Fysioterapiajärjestöjen ja asiantuntijoiden julkaisujen pohjalta pyrkimyksenä oli muodostaa johtopäätöksiä fysioterapia-alan tulevaisuuden näkymistä Suomessa. Tulevaisuuden tarkastelussa ja pohdinnassa on huomioitu muun muassa väestörakenteen kehitystä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Opinnäytetyöhön on koottu myös fysioterapia-alan asiantuntijoiden arvioita ja näkemyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen eli sote-uudistuksen mahdollisiin vaikutuksiin fysioterapian ja yrittäjyyden kannalta. Hallituksen esitys sote-uudistuksesta hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021, joten tulevaisuudessa soten vaikutuksista fysioterapiaan on varmasti saatavilla entistä enemmän konkreettista tietoa ja toisaalta myös tutkimusaiheita. Tulevaisuudessa yksi jatkotutkimusaiheista voisi olla yksityisten fysioterapiapalveluiden tuottajien kokemusten kerääminen sote-uudistuksen toteutumisesta ja sen vaikutuksista heidän työhönsä.

Mauri Valmari

The future of physiotherapy and entrepreneurship in Finland

Year	2021	Pages	40
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to assess the needs, opportunities and challenges in the future of physiotherapy in Finland. The future needs of physiotherapy have been described in the thesis among other things from the perspective of the aging of the population, technological development and the competence needs of physiotherapists. The aim of the thesis is to provide information to physiotherapy students and physiotherapists who are interested in entrepreneurship and to consider how physiotherapy services could be developed in the future. The research study is: What are the future needs of physiotherapy services in Finland?

The data collection and the implementation of the thesis were performed as a narrative literature review. Much of the information was collected from the online publications of physiotherapy organizations in order to keep the collected information as up-to-date as possible. Based on the publications of physiotherapy organizations and experts, the aim was to form conclusions about the future prospects of the physiotherapy field in Finland. The review and reflection of the future have taken into account, among other things, the development of the demographic structure and changes in the operating environment.

The thesis also collects the assessments and views of physiotherapy experts on the possible effects of social and health care reform or SOTE reform on physiotherapy and entrepreneurship. The government's proposal for social and health care reform was approved by the parliament on the 23rd of June in 2021, so in the future, there will certainly be more concrete information on the effects of SOTE on physiotherapy and also on research topics. In the future one of the topics for further research could be collecting the experiences of private physiotherapy service providers on the implementation of the SOTE reform and its impact on their work.

Keywords: Entrepreneurship in physiotherapy, entrepreneurship, the future of physiotherapy, health technology, health and social services reform

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite.....	6
3	Opinnäytetyön toteutus	6
4	Yrittäjyys Suomessa.....	7
4.1	Kuinka yrityksiä syntyy	8
4.2	Tilastoa suomalaisista yrityksistä	8
4.3	Pk-yritykset kantavat Suomen taloutta	9
4.4	Yritysmuodot	9
4.5	Yrityksen perustamisen edellytyksiä ja motiiveja	12
4.6	Yrityksen perustamisen vaiheet	14
5	Fysioterapia-alan yritykset Suomessa	15
5.1	Keskeisimmät yksityisten terveyspalveluiden tuottajat	16
5.2	Fysioterapiayritysten tunnusomaiset piirteet	16
5.3	Fysioterapiayritysten asiakaskunta	17
6	Fysioterapia-alan tulevaisuus	17
6.1	Väestön ikääntymisen vaikutukset ja toimintakyky	19
6.2	Toimintaympäristön muutokset	21
6.2.1	Fysioterapeutin suoravastaanotto	21
6.2.2	Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus	22
6.2.3	Moniammatillisuus	23
6.2.4	Teknologia	23
6.3	Osaamistarpeet ja fysioterapian erikoisalalat.....	27
6.3.1	Fysioterapian erikoisasiantuntija	28
6.3.2	Tuki- ja liikuntaelimestön fysioterapia.....	28
6.3.3	Urheilufysioterapia	29
6.3.4	Työfysioterapia.....	30
6.3.5	Neurologinen fysioterapia	31
6.3.6	Eläinfysioterapia	32
6.3.7	Lantionpohjan fysioterapia	32
7	Pohdinta	33
7.1	Eettisyys ja luotettavuus	34
7.2	Jatkotutkimusaiheet	34

1 Johdanto

Fysioterapian toimintaympäristö muuttuu ja kehittyy jatkuvasti tiedon lisääntymisen ja ihmisten mukana. Toimintaympäristön muovautumiseen sisältyy niin mahdollisuuksia kuin haasteitakin. Tieteen kehittymistä ja tiedon lisääntymistä voidaan varmasti pitää yksiselitteisesti positiivisena kehityksenä. Samoin esimerkiksi terveysteknologian kehittyminen ja erilaiset fysioterapeutteja sekä fysioterapian toteutusta tukevat välineet ja palvelualustat voivat edistää osaltaan fysioterapian laatua. Tulevaisuuden fysioterapian toimintaympäristöön tulee eittä-mättä vaikuttamaan myös väestökehitys ja erityisesti ikärakenne. Suurten ikäluokkien ikään-tymisen myötä niin kutsuttu huoltosuhteemme tulee heikkenemään, joten tämä on väistä-mättä keskeinen ja huomioon otettava osa-alue suunniteltaessa tulevaisuuden fysioterapia-palveluiden resurssien kohdentamista. Suomessa käynnistetty sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus eli sote tulee myös uudistamaan fysioterapian toimintaympäristöä. Fysioterapian ja kuntoutusalan yrittäjien asiantuntijatahojen arviot soten vaikutuksista fysioterapiapalvelui-den tuottamiseen ja fysioterapia-alan yrittäjiin ovat osin toiveikkaita, mutta myös huolta ai-heuttavia näkökulmia on nostettu esiin. Tässä opinnäytetyössä tämä kokonaisuus jäsennellään loogisesti eteneväksi jatkumoksi, jonka on puolestaan tarkoitus toimia lukijalle eräänlaisena ajatustenherättäjänä siitä, mitä fysioterapia voisi tulevaisuudessa olla ja minkälainen mah-dollistajan rooli yrittäjyydellä voisi tässä yhtälössä olla.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoitus on kuvata tulevaisuuden fysioterapian tarpeita ja trendejä Suomessa muun muassa väestön ikääntymisen, teknologisen kehityksen sekä fysioterapeutin osaamistar-peiden ja fysioterapian erikoisalojen näkökulmasta. Lisäksi tarkoituksena on tuottaa lukijalle tietoa yrittäjyydestä ja sen tarjoamista mahdollisuuksista fysioterapian toimialalla. Tätä kautta tavoitteena on arvioida, minkälaisille fysioterapiapalveluille voisi olla tulevaisuudessa erityistä tarvetta, ja minkälainen rooli yrittäjyydellä voisi olla fysioterapiapalveluiden tuotta-misessa. Tutkimuskysymys on: Millaisia ovat fysioterapiapalveluiden tulevaisuuden tarpeet Suomessa? Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota jäsennellysti tietoa fysioterapiaopiskelijoille ja fysioterapeuteille, jotka ovat kiinnostuneita yrittäjyydestä sekä pohtimaan, kuinka fysio-te-rapiapalveluita voisi tulevaisuudessa kehittää entisestään.

3 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö sisältää kaksi tarkastelun kohteena olevaa ulottuvuutta eli yrittäjyyden ja fy-sioterapian. Näiden tarkastelun näkökulma on puolestaan jaettu edelleen tarkempiin teemoi-hin, esimerkiksi yritysmuotoihin ja fysioterapian toimintaympäristöjen moninaisuuteen Suo-messa. Narratiivisen eli kuvailevan kirjallisuuskatsauksen soveltaminen valikoitui tässä työssä

menetelmäksi, johtuen sen mahdollistamasta väljästä metodisesta lähestymistavasta. (Salminen, 2011, 23.)

Narratiivinen kirjallisuuskatsaus on siis kirjallisuuskatsauksia vertailtaessa metodeiltaan kevyin ja sen avulla on mahdollista luoda laaja kokonaiskuvaus tarkastelun kohteena olevasta aineistosta. Narratiivisen kirjallisuuskatsauksen yksi erityispiirre on myös se, että sitä hyödyntämällä voidaan tuoda yhteen ja päivittää tutkittua tietoa ilman, että tutkimuksessa päädyttäisiin johonkin analyyttiseen tulokseen. (Salminen 2011, 13.) Narratiivinen eli kuvaileva kirjallisuuskatsaus on niin kutsuttu yleiskatsaus, jossa ei ole systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tapaan yhtä tiukkoja sääntöjä tai raameja esimerkiksi aineiston rajauksen tai kysymyksenasettelun suhteen (Salminen 2011, 12). Kirjallisuuskatsauksen avulla on mahdollista luoda kokonaiskuva valitusta asiakokonaisuudesta sekä arvioida teoriaa (Salminen, 2011, 3).

Narratiivisen kirjallisuuskatsauksen tiedonkeruun piirteinä on, ettei valittu aineisto ole käynyt läpi erityisen systemaattista seula. Tästä huolimatta kerätystä aineistosta muodostetun kokonaisuuden avulla lukijalle on tarkoitus tuottaa looginen ja helposti luettava kokonaisuus. (Salminen, 2011, 7.) Opinnäytetyön aineistonkeruu rajautui enintään kymmenen vuotta vanhoihin aineistoihin yrittäjyyttä käsittelevien kappaleiden osalta. Sen sijaan varsinaisesti fysioterapiala käsittelevien kappaleiden sisältö valikoitui alle viisi vuotta vanhoista aineistoista. Tämä johtuu siitä, että tavoitteena oli keskittyä tarkastelemaan mahdollisimman tuoreita aineistoja ja viimeisimpiä tietoja fysioterapian toimintaympäristön nykytilasta. Tämän pohjalta pyrkimyksenä oli tuoda esiin pohdintaa mahdollisista tulevaisuuden trendeistä alalla. Hakusanot olivat puolestaan esimerkiksi fysioterapian tulevaisuus, fysioterapiayrittäjyys, kuntoutusyrittäjä, yksityinen fysioterapia, yrittäjyys ja terveysteknologia. Työssä päädyttiin hyödyntämään paljon Suomen Yrittäjien sekä Suomen Fysioterapeuttien julkaisuja, sillä molemmat järjestöt tarjoavat luotettavan lähteen lisäksi tuoretta, ajantasaista ja jatkuvasti päivitettyä tietoa, mikä oli oleellinen kriteeri tämän työn kannalta.

4 Yrittäjyys Suomessa

Viime vuosien aikana kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan on ollut Suomessa kovassa kasvussa, mikä on käynyt ilmi muun muassa mediassa ja uutisoinnissa. Erityisesti kiinnostus on noussut pintaan nuorten keskuudessa, ja myös kouluissa on alettu erilaisten yrittäjyyskurssien muodossa herätellä kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan. Yrittäjyyteen valmistavaa koulutusta ja kursseja olisi tarpeellista järjestää myös osana fysioterapian koulutusohjelmaa, sillä varsin suuri osa kaikista fysioterapeuteista toimii yrittäjänä ainakin jossakin uransa vaiheessa esimerkiksi itsenäisenä ammatinharjoittajana tai toiminimen kautta. Suomalaisen yrittäjyyshengen nostattajana toimii erinomaisesti myös jokavuotinen kasvuyritystapahtuma Slush, joka kerää vuosittain runsaasti jälkeä paljon julkisuutta kansainvälisiä suuryrityksiä ja kansainvälistä mediaa myöten. (Yrittäjä.net 2017).

4.1 Kuinka yrityksiä syntyy

Yrittäjyys voi olla myös taloudellisesti haastavassa tilanteessa varteenotettava vaihtoehto työpaikkojen ollessa vähissä. Niin ikään useampikin yritys on saanut alkunsa, kun irtisanotut tai irtisanoutuneet oman alansa osaajat ja asiantuntijat ovat päättäneet siirtyä itsenäisiksi yrittäjiksi. (Yrittäjä.net 2017.) Tavallisimmin uusi yritys perustetaan jo olemassa olevan liikeidean pohjalle, eli toisin sanoen jollekin jo toiminnassa olevalle vakiintuneelle alalle, kuten vaikkapa fysioterapiapalveluita tuottava yritys. Tällöin haasteena ja tarkoituksena on toteuttaa palvelua uudella, aiempaa kilpailukykyisemmällä tavalla tai uudella markkina-alueella. (Uusyrityskeskukset 2015.)

Suomessa on myös paljon vanhoja yrityksiä ja yrittäjiä vailla jatkajaa, joten sukupolvenvaihdosten kautta Suomeen on mahdollista saada uusia yrittäjiä ilman uuden yrityksen perustamista. Sukupolvenvaihdoksen kautta tapahtuvan jo valmiin liiketoiminnan jatkaminen täysin uuden yrityksen perustamisen ja tällöin myös uutena toimijana toimimisen sijaan voi olla hyvinkin järkevää, sillä tällöin uudella yrittäjällä on jo valmiiksi kerrytettyä uskollista ja vakiintunutta asiakaskuntaa, jotka tuntevat yrityksen palveluineen entuudestaan. (Yrittäjä.net 2017.)

Kenties kaikkein haastavin tapa perustaa uusi yritys on puolestaan perustaa se täysin uuden liikeidean pohjalle. Tällöin siis haasteena ja tavoitteena on kaupallistaa jokin täysin uusi tuote, palvelu, sovellus tai muu keksintö. Tämän tyyppiset yritykset luokitellaankin pääsääntöisesti aiemmin mainittuihin startup-yrityksiin, ja tämän tyyppisissä yrityksissä on kaikkein eniten riskejä, mutta toisaalta niissä on myös suurin kasvupotentiaali. (Uusyrityskeskukset 2015.) Yrittäjyys Suomessa on kansainvälisesti vertailtuna erittäin turvallista Suomen vakaiden olojen ja turvallisen ilmapiirin sekä modernin yhteiskunnan vuoksi. Tämän vuoksi Suomea pidetäänkin yhtenä maailman houkuttelevimmista maista yritystoiminnan aloittamiseen. (Yrittäjä.net 2017.)

4.2 Tilastoa suomalaisista yrityksistä

Suomessa on 283 805 yritystä pois lukien maa-, metsä- ja kalatalous (Tilastokeskus, Yritysrekisteri 2015). Yritysten merkitys työllistäjänä on merkittävä, sillä Suomessa yritykset työllistävät noin 1,4 miljoonaa ihmistä (Suomen Yrittäjät 2017). Kaupparekisteriin puolestaan rekisteröitiin vuonna 2016 30756 uutta yritystä. Näistä uusista yrityksistä yksityiset elinkeinonharjoittajat muodostivat suurimman osan vertailtaessa eri yritysmuotoja. Vuonna 2016 uusia yksityisiä elinkeinonharjoittajia rekisteröitiin 14527, kun taas toiseksi eniten eri yritysmuodoista rekisteröitiin osakeyhtiöitä 13584. Yksityiset elinkeinonharjoittajat ja osakeyhtiöt muodostivat siis keskenään 91,4 prosenttia kaikista uusista kaupparekisteriin merkityistä yrityksistä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017.)

4.3 Pk-yritykset kantavat Suomen taloutta

Suomessa valtaosa yrityksistä eli 93,4 prosenttia on alle 10 hengen yrityksiä eli niin kutsuttuja mikroyrityksiä. Yrityksistä puhuttaessa toistuu usein termi pk-yritys, jolla tarkoitetaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Suomessa käytännössä katsoen kaikki yritykset eli 99,8 prosenttia kaikista yrityksistä kuuluu juuri tähän kategoriaan. Näin ollen Suomen yrityskannasta ainoastaan 0,2 prosenttia on niin kutsuttuja suuryrityksiä. Suuryritykseksi määritellään yritys, joka työllistää vähintään 250 työntekijää. Pk-yritykset voidaan edelleen jaotella kokonsa mukaan jo aiemmin mainittuihin alle 10 hengen mikroyrityksiin, alle 50 hengen pienyrityksiin ja 50 - 249 henkilöä työllistäviin keskisuuriin yrityksiin. Myös keskisuurten yritysten osuus kaikista Suomessa toimivista yrityksistä on tilastollisesti tarkasteltuna varsin pieni, sillä niiden osuus on vain 0,9 prosenttia yrityskannasta. Pk-yrityksillä on merkittävä rooli kansantaloudellisesti, sillä niiden yhteenlaskettu liikevaihto on hieman alle 220 miljardia euroa, ja niiden osuus Suomen bruttokansantuotteesta on runsaat 40 prosenttia. (Suomen Yrittäjät 2017.)

4.4 Yritysmuodot

Ennen yrityksen perustamista on päätettävä yrityksen yhtiömuoto. Suomessa varsinaiset vaihtoehdot yrityksen muodolle ovat osakeyhtiö, toiminimi eli niin kutsuttu yksityinen elinkeinon- tai ammatinharjoittaja, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö sekä osuuskunta. Näiden lisäksi on mahdollista toimia myös franchising-periaatteella, sivutoimisena yrittäjänä sekä niin kutsuttuna kevytyrittäjänä. Viimeksi mainittu ei siis kuitenkaan ole virallinen, laissa määritelty yritysmuoto. Erilaiset yritysmuodot eroavat toisistaan muun muassa verokohtelun ja hallinnon suhteen. (Suomen Yrittäjät 2017.)

Osaakeyhtiö

Osaakeyhtiö on Suomessa kaikkein yleisin yritysmuoto. Patentti - ja rekisterihallituksen kaupparekisterin mukaan osaakeyhtiöitä oli Suomessa vuoden 2020 alussa 266134 (Patentti- ja rekisterihallitus 2020). Osaakeyhtiö on niin sanottu pääomayhtiö, jossa sen osakkeenomistajat vastaavat yhtiöstä sijoittamallaan pääomalla. Näin ollen he eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa esimerkiksi yrityksen mahdollisista veloista. Samoin, mikäli yritys ajautuisi konkurssiin, omistajat eivät joudu vastuuseen henkilökohtaisella omaisuudellaan. Tällöin omistajat menettävät ainoastaan yhtiöön sijoittamansa pääoman. Osaakeyhtiö on siis omistajistaan erillinen ja itsenäinen oikeushenkilö, joka vastaa omista velvoitteistaan. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Osaakeyhtiö voidaan perustaa joko yksin tai yhden tai useamman yhtiökumppanin kanssa. Yksityisen osaakeyhtiön perustaminen helpottui entisestään 1.7.2019, kun aiemmin vaadittu 2500 euron suuruinen vähimmäispääomavaatimus poistui. Osaakeyhtiössä ylintä valtaa käyttää

omistajien tai omistajan muodostama yhtiökokous. Yhden hengen osakeyhtiössä yhtiökokous voidaan pitää yksin, ja varsinainen yhtiökokous on pidettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päättymisen jälkeen. Tällöin vahvistetaan muun muassa tilinpäätös, päätetään mahdollisesti kertyneiden voittojen käytöstä ja johdon vastuuvapaudesta. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Toiminimi

Yksityisiä elinkeinonharjoittajia eli toiminimiyrittäjiä oli Suomessa kaupparekisteriin merkittynä vuoden 2020 alussa 218656 (PRH 2020). Näin ollen se on maassamme toiseksi yleisin yritysmuoto. Yrityksenä toiminimi on yritysmuodoista kevyin ja vähän byrokratiaa vaativa. Toiminimen perustaminen on myös edullista, sillä siihen ei vaadita välttämättä alkupääomaa eikä erityisiä perustamismuodollisuuksia, vaan perustamisilmoitus kaupparekisteriin riittää. Toiminimiyrittäjyys sopii erityisesti silloin, kun yritystoiminta perustuu täysin tai suurimmaksi osaksi yrittäjän omaan työpanokseen. (Uusyrittäjäkeskukset 2020.)

Toiminimi on henkilöyhtiö, jossa kaikki sopimukset ja sitoumukset tehdään yrittäjän omalla nimellä. Koska toiminimiyritys ei ole erillinen oikeushenkilö, yrittäjä vastaa henkilökohtaisesti kaikesta yritystoimintaan liittyvästä. Tämä tarkoittaa myös taloudellista vastuuta, sillä toiminimiyrittäjän varallisuutta ei eroteta yrittäjän henkilökohtaisesta varallisuudesta kuin kirjanpidon suhteen. Tämän vuoksi yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa esimerkiksi yrityksensä veloista kaikella henkilökohtaisella omaisuudellaan. Toisaalta tämä tarkoittaa myös sitä, että yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on mahdollisuus nostaa vapaasti yrityksestään varoja, koska kaikki toiminimen tulot ovat elinkeinonharjoittajan henkilökohtaista tuloa. Tämä tekee myös verotuksesta yksinkertaista ja selkeää. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on niin ikään henkilöyhtiö, jossa on ainakin yksi vastuunalainen yhtiömies ja ainakin yksi äänetön yhtiömies. Kaupparekisterin mukaan kommandiittiyhtiöitä oli Suomessa vuoden 2020 alussa 26207 (PRH 2020). Kommandiittiyhtiö sopii hyvin yrittäjän omaan työpanokseen perustuvaan yritystoimintaan, johon halutaan mukaan sijoittaja. Kommandiittiyhtiö on myös tyypillinen yhtiömuoto perheyrittäjälle. Kommandiittiyhtiössä tehty yhtiösopimus määrittelee yhtiömiesten kesken, millä periaatteilla ja säännöillä yritys toimii. Vastuunalaiset yhtiömiehet toimivat kommandiittiyhtiössä kuten yhtiömiehet avoimessa yhtiössä. Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiöstään henkilökohtaisella omaisuudellaan.

Edellä mainittu sijoittaja toimii kommandiittiyhtiössä niin kutsuttuna äänettömänä yhtiömiehenä. Äänetön yhtiömies sijoittaa yhtiöön joko rahaa tai muuta rahanarvoista omaisuutta.

Äänettömän yhtiömiehen yhtiöön sijoittama panos tulee aina ilmoittaa rahallisen arvon määränä. Ääneton yhtiömies vastaa yhtiöstä ainoastaan sijoittamallaan summalla ja saa sille tuoton. Hän ei muutoin osallistu yhtiön toimintaan eikä ole myöskään vastuussa yhtiöstä, ellei toisin nimenomaisesti sovita erikseen. Rahoittajan roolissa äänettömällä yhtiömiehellä on oikeus saada tietoa yhtiön toiminnasta ja kirjanpidosta. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Avoim yhtiö

Avoim yhtiö soveltuu pienimuotoiseen yritystoimintaan yhden tai useamman luotettavan kumppanin eli yhtiömiehen kanssa. Avoimia yhtiöitä oli Suomessa vuoden 2020 alussa kaupparekisterin mukaan 9265 (PRH 2020). Avoimessa yhtiössä pääoma koostuu yhtiömiesten saman tai eri suuruista ja laatuista panostuksista. Yhtiöön on mahdollista sijoittaa joko rahaa, tavaraa tai esimerkiksi ainoastaan oman työpanoksensa.

Avoimen yhtiön toimintaa määrittää yhtiömiesten kesken laadittu yhtiösopimus, joka liitetään yhtiön perustamisilmoitukseen. Yhtiösopimuksessa määritellään tavoitteet, velvollisuudet ja vastuut. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehet vastaavat kaikesta yhtiön toiminnasta yhteisvastuullisesti. Tämä tarkoittaa vastuuta yhtiön veloista ja velvoitteista sekä omasta että toisten yhtiömiesten puolesta henkilökohtaisella omaisuudella. Tämän vuoksi avoimen yhtiön perustaminen vaatii suurta keskinäistä luottamusta yhtiömiesten välillä. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Osuuskunta

Tunnetuimpia esimerkkejä osuuskunnista lienevät osuuskaupat ja osuuspankit. Osuuskunta sopii mainiosti myös yhteisölliseen yrittämiseen. Kaupparekisteriin merkittyjä osuuskuntia oli maassamme vuoden 2020 alussa 3873 (PRH 2020). Osuuskuntalaki määrittää osuuskunnan toiminnan tarkoituksen seuraavasti: ”Osuuskunnan toiminnan tarkoituksena on jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita taikka palveluita, jotka osuuskunta järjestää tytäryhteisönsä avulla tai muulla tavalla. Toiminnan tarkoituksesta voi säännöissä määrätä toisin.” (Finlex 2013.)

Perustettuun osuuskuntaan voi periaatteessa liittyä kuka tahansa, mutta osuuskunta voi omilla säännöissään määrittää liittymiseen ehtoja. Osuuskunnan hallitus tekee päätöksen osuuskunnan uusista jäsenistä. Päätöksenteon osalta osuuskunnan jäsenet voidaan rinnastaa osakeyhtiön osakkeenomistajiin. Osuuskunta on yhtiömuotona mielekäs vaihtoehto esimerkiksi tilanteessa, jossa ryhmä ihmisiä haluaa kokeilla uutta liiketoimintamallia osana yrittäjyyskoulutusta tai opintojen ohessa. (Yrityksen perustaminen.net 2020.)

Muita yrittämisen muotoja

Franchising-toimintamalli tarkoittaa yritystoimintaa, joka perustetaan jo toiminnassa olevan liiketoimintamallin pohjalle. Käytännössä tämä tarkoittaa liittymistä tunnetun ketjun jäseneksi. Malli on levinnyt maailmalta Suomeenkin esimerkiksi kansainvälisten, mutta myös kotimaisten ravintola- ja kuntosaliketjujen toimesta. Malli on nykyisin laajentunut toki myös muille aloille. Franchising perustuu franchising-antajan ja franchising-ottajan väliseen sopimukseen. Franchising on kahden yrityksen välinen yhteistyömalli. Franchising-ottajat ovat itsenäisiä yrityksiä, ja niitä on tyypillisesti useita saman franchising-antajan alaisuudessa. Franchising-ottaja saa oikeuden käyttää franchising-antajan kehittämää konseptia ja brändiä tiettyä maksua vastaan, joka on franchising-sopimusta tehdessä määritelty. Tähän sisältyy tyypillisesti franchising-antajan tuki, erilaiset koulutukset, markkinointi ja toteutuksen valvonta sekä kehittämissuunnitelmat. Pyrkimyksenä on, että franchising-ketjun jokaisesta yksiköstä eli toimipisteestä saa samat palvelut yhtä korkealla laadulla toteutettuna. (Yrityksen perustaminen.net 2020.)

Sivutoiminen yrittäjä harjoittaa yritystoimintaansa esimerkiksi palkkatyön, opiskelun tai eläkkeen ohessa. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilön pääasialliset tulot tulevat jostain muualta kuin yritystoiminnasta, ja tarkoitus on kartuttaa jonkin verran lisäansioita. Sivutoiminen yrittäjyys voi olla sidottua esimerkiksi juhlasesonkeihin tai olla muutoin kausiluontoista. Sivutoiminen yrittäjyys voi olla myös varteenotettava tapa kokeilla yrittäjäksi ryhtymistä palkkatöiden rinnalla, jolloin kynnyks siirtyä tulevaisuudessa jopa päätoimiseksi yrittäjäksi voi olla huomattavasti matalampi. Kuten todettu, sivutoiminen yrittäjyys ei ole varsinainen yritysmuoto, vaan sivutoiminen yrittäjä perustaa esimerkiksi toiminimen. Tällöin henkilön pääasialliset tulot muodostuvat työsuhteesta saaduista palkkatuloista, ja hän kerryttää sivutoiminimellään lisäansioita, joita verotetaan yhtenä kokonaisuutena. (Yrityksen perustaminen.net 2020.)

Kevyt yrittäjyys tarkoittaa käytännössä laskutuspalvelun käyttöä. Kevytyrittäjyys on viime vuosina kasvattanut suosiotaan, ja se voi sivutoimisen yrittäjyyden tapaan toimia hyvänä vaihtoehdona yrittäjyydestä kiinnostuneelle henkilölle ennen päätoimiseksi yrittäjäksi ryhtymistä. Laskutuspalvelu lähettää kevyt yrittäjän asiakkaalle laskun ja ottaa siitä oman palkkionsa, jonka jälkeen jäljelle jäänyt osuus tilitetään kevyt yrittäjälle. Laskutuspalvelu hoitaa myös pakolliset työnantaja- ja vakuutusmaksut sekä kirjanpidolliset toimet, jolloin on mahdollisuus säästää myös rutkasti aikaa. (Yrityksen perustaminen.net 2020.)

4.5 Yrityksen perustamisen edellytyksiä ja motiiveja

Yrittäjäksi ryhtymistä on mietittävä monesta näkökulmasta ja punnittava edellytyksiä kannattavaan liiketoimintaan. Yrittäjyyden yhdeksi positiivisimmista ominaisuuksista koetaan usein vapaus, mutta sen myötä käsi kädessä kulkee toisaalta myös vastuu itsestä ja oman yrityksen

toiminnan onnistumisesta. Onnistunut liiketoiminnan harjoittaminen vaatii monien velvollisuuksien hoitamista ja tämän lisäksi motivaatiota on löydettävä vielä varsinaisten oman alan työtehtävien hoitamiseen. Näin ollen yrittäjyys kumpuaa kovasta tahdosta tehdä työtä omalla alalla sekä mahdollisesti myös kehittää sitä entisestään ja toimia tällä tavoin oman alansa suunnannäyttäjänä. Yrittäjyys voi parhaimmillaan olla elinkeinon ja itsensä työllistämisen lisäksi elämäntapa. Yrityksen perustamista puntaroidessa on hyvä pohtia myös yrittäjyyteen usein yhdistettäviä ominaisuuksia ja niiden toteutumista omalla kohdalla. (Uusyrityskeskus 2015.) Yrittäjyyteen miellettäviä ominaisuuksia on kuvattu oheisessa taulukossa (Taulukko 1)

Ahkeruus
Luovuus
Rohkeus ottaa riskejä
Oma-aloitteisuus
Päätäväisyys
Taito myydä
Kyky sietää epävarmuutta

Taulukko 1. Hyviä yrittäjäominaisuuksia

Toisaalta yrittäjyyttä puntaroivan on myös hyvä miettiä omakohtaisesti niitä asioita, jotka voivat toimia motivaattoreina ja vaikuttimina yrittäjäksi ryhtymiseen ja yrityksen perustamiseen. Näitä asioita on kuvattu oheisessa taulukossa (Taulukko 2)

Vapaus olla itsensä pomo
Omien työtehtävien määrittely
Mahdollisuus vaikuttaa omiin työaikoihin
Mahdollisuus menestyä taloudellisesti

Itsensä toteuttaminen
Muiden työllistäminen

Taulukko 2. Asioita, jotka motivoivat yrittäjyyteen

Suomen Fysioterapeutit ry on koonnut FYSI ry:n kanssa oman listansa ura- ja kehityssuunnitelman hahmottelun helpottamiseksi (Taulukko 3), joka varmasti antaa eväitä yrittäjyyden ja työuran suunnitteluun fysioterapian alalla. Onnistuneen urasuunnittelun ja ammatillisen kehittymisen lähtökohtana on hyvä itsetuntemus (Suomen Fysioterapeutit ry ja FYSI ry).

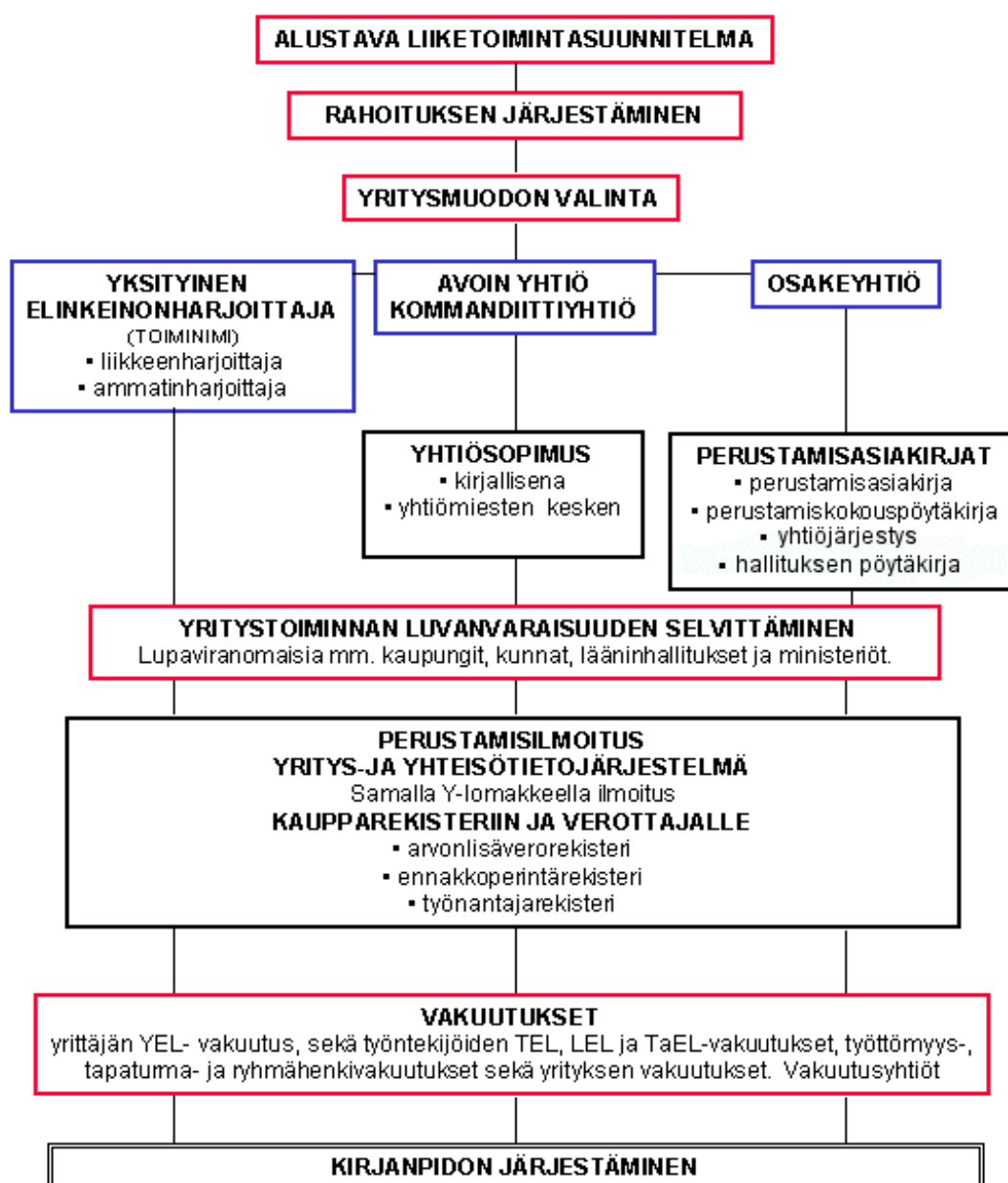
Mitä osaamista ja erityisosaamista minulla on?
Mitä olen saavuttanut?
Mikä on minulle tärkeää?
Mikä minua kiinnostaa?
Mihin olen menossa?
Mitä teen ja mitä haluan tehdä tulevaisuudessa?
Mitä mahdollisuuksia minulla on?
Miten toteutan suunnitelmani?

Taulukko 3. Ura- ja kehityssuunnitelman laatiminen

4.6 Yrityksen perustamisen vaiheet

Oheisessa Uusyrittäjäkeskuksen kuviossa (Kuvio 1) on vielä havainnollistettu yrityksen perustamisprosessia sisältäen muun muassa perustamisvaiheessa huomioon otettavat eroavaisuudet kunkin yritysmuodon kohdalla.

YRITYKSEN PERUSTAMISEN VAIHEET

Kuvio 1. Yrityksen perustamisen vaiheet (Uusyrittyskeskukset 2015.)

Yrityksen perustamista aikovalle löytyy paljon asiantuntijoiden tarjoamaa maksutonta apua ja konsultointia esimerkiksi oman paikkakunnan Uusyrittyskeskuksesta, johon kannattaa olla yhteydessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, kun päätös yrityksen perustamisesta on jo syntynyt tai vasta vireillä. Yrityksen varsinaiseen perustamiseen liittyvien kysymysten lisäksi Uusyrittyskeskuksen asiantuntijan kanssa on mahdollista laatia liiketoimintasuunnitelma sekä kannattavuuslaskelma, joita molempia vaaditaan myös työ- ja elinkeinopalveluiden eli TE-

toimiston myöntämän starttirahan hakemisessa. Asiantuntijan antamasta avusta huolimatta on syytä edelleen peräänkuuluttaa esimerkiksi yritystä perustavan fysioterapia-alan ammattilaisen omia valmiuksia ja edellytyksiä yrittäjyyteen, sillä neuvonnan lisäksi Uusyrityskeskuksen asiantuntijoiden tehtävänä on myös arvioida edellytyksiä yritystoiminnalle yritystä perustavan henkilön laatiman liiketoimintasuunnitelman pohjalta. Samoin yritystä perustavalla on oltava itsellään tiedossa yritystoimintaansa liittyviä lukuja tulojen ja menojen suhteen kannattavuuslaskelmaa tehtäessä. Mikäli asiantuntija on huonosti tehdyn liiketoimintasuunnitelman tai epärealistisen kannattavuuslaskelman johdosta sitä mieltä, että yritystoiminnalle ei ole edellytyksiä, ei myöskään esimerkiksi starttirahaa ole mahdollista hakea.

5 Fysioterapia-alan yritykset Suomessa

5.1 Keskeisimmät yksityisten terveystalvveluiden tuottajat

Yksityisten terveystalvveluiden suurimmat alakohtaiset toimialat ovat toimipaikkojen ja henkilöstön määrällä sekä liikevaihdolla tarkasteltuna lääkäriasemat, yksityislääkärit ja erikoislääkäripalvelut, hammaslääkäripalvelut, fysioterapiapalvelut sekä ryhmä muu terveystalvvelu, joka koostuu erilaisista itsenäisistä ammatinharjoittajista. Muiden toimialojen yritysten tapaan myös yksityisiä terveystalvveluita tuottavat yritykset harjoittavat Suomessa pienyritysvaltaita toimintaa, ja toiminta on rajautunut pääasiassa vain kotimaan sisäiselle markkina-alueelle. Yli 80 prosenttia kaikista yksityisten terveystalvveluiden tuottamiseen keskittyivistä yrityksistä työllistää alle kaksi henkilöä. (Hartman 2011.)

5.2 Fysioterapiayritysten tunnusomaiset piirteet

Suurimpien yksityisten terveystalvveluiden keskinäisessä vertailussa fysioterapia (TOL 86901) sijoittuu kärkeen olemalla yksityisten terveystalvvelujen tuottajien yleisin toimiala, ja suurin osa kaikista fysioterapiapalveluista eli noin 80 prosenttia tuotetaan yksityisellä sektorilla (Hartman 2011.) Ainoastaan fysioterapian tuottamiseen keskittyneitä yrityksiä on maassamme runsaat tuhat ja tämän lisäksi Suomesta löytyy itsenäisiä ammatinharjoittajia noin 2000. Näiden lisäksi useat yritykset, kuten vaikkapa erilaiset kuntoutuslaitokset ja kylpylät, sekä monet lääkärikeskukset tuottavat muiden palveluidensa ohessa myös fysioterapeuttin palveluita. (Fysi Partners Finland Oy 2017.)

Suomessa tyypillisessä fysioterapia-alalla toimivassa yrityksessä on keskimääräisesti työllistyneenä alle 5 henkilöä yrittäjät mukaan luettuina. Tunnusmerkinomaista fysioterapia-alan yrityksissä on myös hyvin voimakas naisvaltaisuus, sillä kaikista fysioterapiayrittäjistä noin 70 prosenttia on naisia ja työntekijöistä puolestaan noin 90 prosenttia on naisia. Näin voimakas naisvaltaisuus alan sisällä voi aiheuttaa fysioterapiayrityksille erinäisiä haasteita esimerkiksi perhevapaiden takia. (Fysi Partners Finland Oy 2017.)

Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2011 julkaiseman terveystalouden koskevan toimialaraportin mukaan yksityisen sektorin fysioterapia-alan vuotuinen liikevaihto oli 233 miljoonaa euroa (Hartman 2011). Työ- ja elinkeinoministeriön toimialaraportista selviää myös, että vuonna 2009 Kansaneläkelaitos maksoi korvauksia fysioterapiakäynneistä noin 17,3 miljoonaa euroa kaikkiaan 2,1 miljoonasta asiakaskäynnistä (Hartman 2011). Stakesin vuonna 2012 julkistaman tilaston mukaan fysioterapiayrityksissä kertyy vuositason yhteensä hieman alle 6 miljoonaa asiakaskäyntiä (Hartman 2011).

5.3 Fysioterapiayritysten asiakaskunta

Fysioterapia-alalla toimivien yritysten asiakaskunta muodostuu itse maksavien asiakkaiden eli yksityisten henkilöiden lisäksi sekä julkisen että yksityisen sektorin kilpailuttamista ostopalveluasiakkaista. Ostopalveluasiakkaina voivat olla esimerkiksi yritykset työterveydenhuollon kautta, Kansaneläkelaitos (muun muassa lääkinnällinen ja vaikeavammaisten kuntoutus) ja Valtiokonttori (esimerkiksi sotainvalidi- ja veteraanikuntoutus). Näiden lisäksi asiakkaina voivat olla vakuutusyhtiöt, kunnat ja sairaanhoitopiirit, joista kaksi viimeksi mainittua ovat voineet ulkoistaa palveluntuottoaan yksityisille palveluntuottajille eli tässä tapauksessa fysioterapia-alan yrityksille. (Hartman 2011.)

6 Fysioterapia-alan tulevaisuus

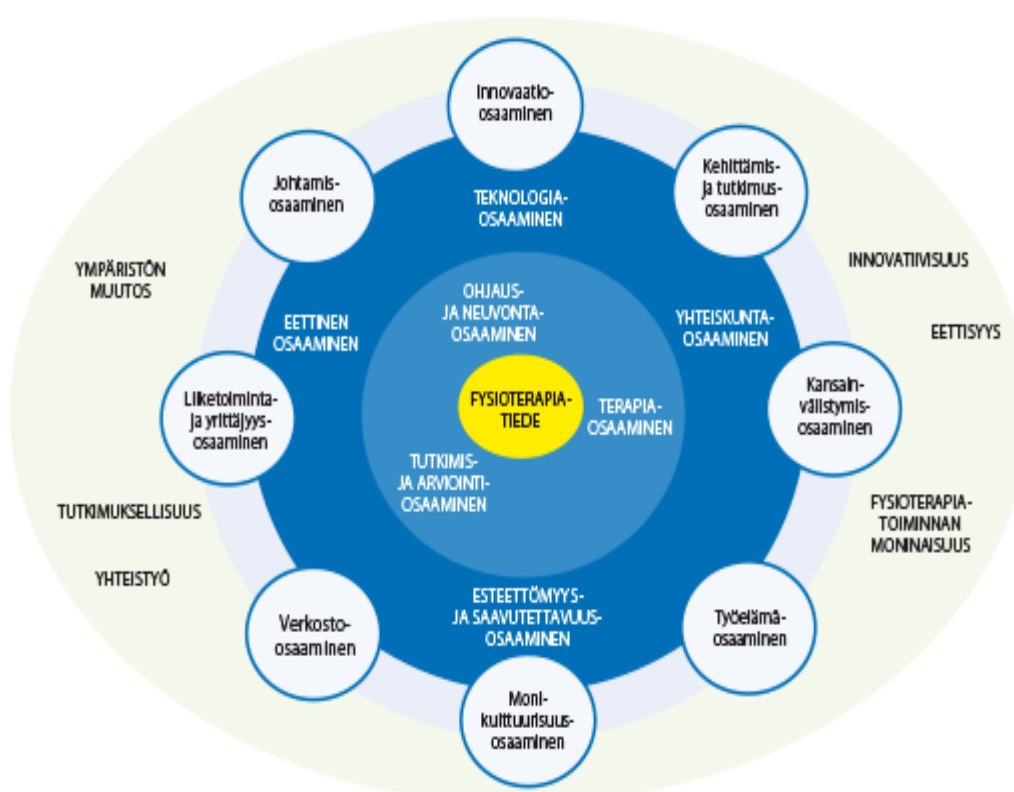
Maassamme on meneillään massiivinen sosiaali- ja terveystalouden uudistus, joka tulee muun muassa asiakkaan valinnanvapauden osalta muovaamaan myös tulevaisuuden fysioterapian toimintaympäristöä. Terveystalouden muuttu valinnanvapauden myötä yksilöllisemmäksi ja asiakkaan omakohtainen kokemus tulee korostumaan. Tällöin asiakkaan asema vahvistuu ja palveluiden laadulla on entistä suurempi merkitys kilpailussa. Tämän toimintaympäristössä tapahtuvan muutoksen lisäksi myös muutokset väestössämme ja väestörakenteessamme ohjaavat osaltaan, minkälaisille fysioterapiapalveluille on tulevaisuudessa erityisesti tarvetta ja kelle kohdennettuna. (Suomen Fysioterapeutit ry 2020.)

Suomen Fysioterapeutit arvioi, että tulevaisuuden trendejä alalla tulevat olemaan muun muassa kotikuntoutus, etäkuntoutus, terveyden edistäminen, työhyvinvointi sekä ikääntyneiden kuntoutus. Myös kaikissa ikäluokissa lisääntyneen liikkumattomuuden eli inaktiivisuuden enustetaan näkyvän yhä enenevässä määrin myös fysioterapian asiakaskunnassa. Väestörakenteen muutokseen voidaan katsoa lukeutuvan myös monikulttuurisuuden lisääntymisen. Tämä vaatii osaltaan ennakkoluulottomia toimintatapoja sekä hyviä vuorovaikutustaitoja asiakkaan kohtaamisessa. (Suomen Fysioterapeutit ry 2020.)

Fysioterapeutin ydinosaamisen pohjana on fysioterapiatiede, jossa yhdistyy sekä teoreettinen tietämys että käytännön taidot. Fysioterapiatieteessä yhdistyvät humanistinen tiede ja

luonnontiede ja sen erityisosaamisalueita ovat puolestaan liike, liikkuminen, toimintakyky ja terveys. Tietoperustaa tulee soveltaa fysioterapiaprosessin jokaisessa vaiheessa. Tähän prosessiin kuuluu fysioterapeuttinen tutkiminen, kuntoutuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi. Fysioterapiaprosessin keskeiset menetelmät ovat puolestaan asiakkaan neuvonta ja ohjaaminen, terapeuttinen harjoittelu, manuaalinen ja fysikaalinen terapia sekä apuvälinepalvelut. Fysioterapeuttien tehtävänä on tuottaa asiakkaille palveluita sellaisissa tilanteissa, joissa jokin toimintahäiriö, ikääntyminen, kipu, sairaus, vamma tai ympäristötekijät ovat uhkana normaalille toimintakyvylle ja liikkumiselle. (Suomen Fysioterapeutit ry ja FYSI ry 2020).

Suomen Fysioterapeutit on hahmotellut oheisen kuvion (Kuvio 2), jossa on kuvattuna fysioterapian ydinosaaamisalueet suhteessa yhteisöön ja yhteiskuntaan. Tätä kuviota voidaan osaltaan hyödyntää myös fysioterapian tulevaisuuden osaamistarpeiden pohdinnassa. Kuvion keskellä on kuvattu fysioterapeutin ydinosaaamisen perusta eli fysioterapiatiede, jonka pohjalta muodostuvat sinisellä pohjalla näkyvät fysioterapia-alan omat ydinosaaamisalueet. Uloimmalla kehällä näkyvät ydinosaaamisalueet, joita toteutetaan yhdessä toisten ammattiryhmien kanssa. Ympärillä näkyvät pienemmät ympyrät kuvaavat sosiaali- ja terveydenhuollon eri ammattilaisien yhteisiä osaamisalueita. (Suomen Fysioterapeutit ja FYSI ry 2017).

Kuvio 2. Fysioterapian ydinosaaamisen alueet suhteessa yhteisöön ja yhteiskuntaan (Suomen Fysioterapeutit ry 2017)

6.1 Väestön ikääntymisen vaikutukset ja toimintakyky

Väestörakenteemme ikääntyy väistämättä syntyvyyden laskun ja toisaalta pidentyneen elin-iänodotteen seurauksena. Tästä väestörakenteen kehityksestä aiheutuva huoltosuhteen heikentyminen on otettava myös fysioterapiassa huomioon. Toisaalta tämä avaa myös paljon uusia mahdollisuuksia alan toimijoille, ja fysioterapian avulla on mahdollista hyödyttää koko yhteiskuntaa ikääntyneiden hoidon ja kuntoutuksen osalta. Tähän liittyen Suomen Yrittäjät nostaa esiin esimerkin Ruotsista, jossa Suomen tapaan kasvaneen kotihoidon tarve vanhusväestön keskuudessa saa aikaan haasteita erityisesti syrjäseuduilla. Valinnanvapauden seurauksena Ruotsiin on perustettu 800 uutta pienyritystä. Samanlainen trendi sote-uudistuksen tuoman valinnanvapauden myötä olisi tervetulluta myös meille Suomeen ratkaisemaan kotihoidon kasvanutta tarvetta. (Suomen Yrittäjät 2020.)

Ikääntyneiden hoivapalvelut ja niistä säästäminen ovat nousseet viime vuosina otsikoihin, ja toisinaan surulliset esimerkit ovat nousseet myrskyn silmään. Esille on tullut esimerkkejä palveluiden laadun heikkenemisestä sekä suoranaista laiminlyönneistä, jolloin on vedottu resurssien puutteeseen. Ikääntyneiden laitoshoidon kustannus on noin 480 miljoonaa euroa vuodessa ja vuodeosastojen pitkäaikaishoito puolestaan 180 miljoonaa euroa vuodessa. Ympäri vuorokautinen hoiva ja asumispalvelut taas maksavat yhteensä peräti 1,57 miljardia euroa vuodessa. Kulut ovat siis merkittäviä ja väestömme vanhenemisen seurauksena kustannusten kasvu entisestään vaikuttaa erittäin todennäköiseltä. Kaikki tämä luo toisaalta yhteiskunnassamme painetta yrittää hillitä syntyviä kustannuksia. Säästö ei saisi kuitenkaan missään nimessä näkyä palveluiden laadun heikkenemisenä tai varsinkaan potilasturvallisuuden vaarantumisena. Näin valitettavasti kuitenkin tapahtuu, kun säästetään väärässä paikassa. Näin ollen suuri haaste onkin yrittää löytää oikeat keinot, paikat ja kohteet, joista säästää, ja toisaalta samanaikaisesti sekä tukea että edistää ikäihmisten hyvinvointia. (Suomen Fysioterapeutit 2019.)

Kuten monissa muissakin asioissa, niin tässäkin voidaan todeta, että ennaltaehkäisy on kannattavaa ja säästää myös huomattavan paljon resursseja. Tässä tapauksessa ennaltaehkäisy tarkoittaa ikääntyneen toimintakyvyn ja itsenäisyyden tukemista fysioterapeutin tuottaman kuntoutuksen avulla. Kuntouttaminen ei vaadi ympärivuorokautisen hoivapalvelun tapaan mitavia rahallisia panostuksia. Mitä parempi toimintakyky yksilöllä on, sitä vähemmän hän luonnollisesti tarvitsee kalliita hoivapalveluita ja näin on mahdollista säästää myös syntyvissä kuluissa. Pyrkimys on siis saada fysioterapian keinoin ikäihminen pysymään niin hyvässä kunnossa ja toimintakykyisenä, ettei hän joutuisi turvautumaan laitoshoidon ennen aikaisesti tai aiemmin kuin ilman fysioterapiaa. Toisaalta vielä esimerkiksi hoiva-asumisen piirissäkin mahdollisimman hyvällä toimintakyvyllä ja toimintakyvyn ylläpidolla on edelleen suuri merkitys. Ennen kaikkea tietenkin yksilön hyvinvoinnin ja pystyvyyden tunteen vuoksi, mutta jälleen myös resurssienkin takia. Mitä itsenäisemmin hoiva-asumisen piirissä asuva henkilö kykenee

toimimaan; esimerkiksi liikkumaan, syömään, pukeutumaan tai peseytymään, sitä vähemmän hoitohenkilöstöä tarvitaan täysin avusta riippuvaiseen asiakkaaseen nähden. (Suomen Fysioterapeutit 2019.)

Suomen Fysioterapeuttien esittämän esimerkkilaskelman mukaan kolme kertaa viikossa toteutettu yksityisen palveluntarjoajan tuottama fysioterapia kustantaa vuodessa saman verran kuin, jos asiakas olisikin kaksi kuukautta vastaavasti pitkäaikaishoidon asiakkaana. Mikäli laitoshoido olisi fysioterapian avulla mahdollista välttää kokonaan, voisi vuotuinen säästö nousta lähes 60 000 euron suuriseksi. Kuntoutuksen avulla saadaan myös edistettyä toimintakyvyn ylläpidon myötä ikäihmisen terveyttä ja elämänlaatua sekä niin kutsuttuja laatupainotettuja elinvuosia. (Suomen Fysioterapeutit 2019.)

Edeltävissä kappaleissa korostettiin asiakkaan toimintakykyä ja toimintakyvyn tukemista fysioterapian keinoin, joten on paikallaan avata hieman, mitä toimintakyvyllä itse asiassa tarkoitetaan. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos eli THL määrittää toimintakyvyn olevan yksilön kykyä selviytyä hänelle itselleen välttämättömistä tai merkityksellisistä toiminnoista niin fyysisellä kuin psyykkisellä että henkisellä tasolla. Ikääntymisestä johtuvien muutosten myötä, jokaisen meistä toimintakyky heikentyy iän karttumisen myötä suhteessa nuoruusvuosiin, aikuisikään tai keski-ikäen verrattuna. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2015.)

Fysioterapeutit ovat puolestaan toimintakyvyn edistämisen asiantuntijoita, keinoinaan eritoten asiakkaan fyysinen aktivointi, jonka tulisi nykyisen tutkimustiedon mukaan sisältää lihasvoimaharjoittelua, tasapainoharjoittelua, kestävyysharjoittelua sekä liikkuvuusharjoitteita (Suomen Fysioterapeutit 2019). Tärkeässä roolissa on myös asiakkaan aktiivisuuteen kannustaminen ja rohkaiseminen eli motivointi. Asiakkaan psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä voidaan puolestaan edistää erilaisten pienryhmien, kuten päivätoiminnan avulla, jolloin mahdollista yksinäisyyttä voidaan vähentää. Toimintakykyä on mahdollista mitata ja arvioida muun muassa haastattelun, havainnoinnin ja testien keinoin. Toimintakyvyn alentumisesta kielivät esimerkiksi sellaiset asiat kuin liikkumisen vähentyminen eli inaktiivisuus, normaalia elämää rajoittavat tuki- ja liikuntaelinsairaudet, kaatumiset sekä näiden summana hauraus-raihnausoireyhtymä. (THL 2015.)

Toimintakykyä voidaan kuvata esimerkiksi myös oheisen taulukon (Taulukko 4) ICF-luokituksella, joka on toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus. ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) pohjautuu biopsykososiaaliseen malliin, jossa toimintakyky on dynaaminen tila, muodostuen terveydentilan, yksilön ja ympäristön yhteisvaikutuksesta. (THL 2020.)

ICF:n mukaiset toimintakyvyn osa-alueet:
Kehon rakenteet ja toiminnot
Kehon rakenteiden ja toimintojen varaan osittain rakentuvat suoritukset
Osallistuminen eri elämäntilanteisiin ja yhteisön elämään

Taulukko 4. Toimintakyky ICF-luokittelussa (Mukailtu THL 2020.)

6.2 Toimintaympäristön muutokset

6.2.1 Fysioterapeutin suoravastaanotto

Terveystieteiden tutkimuskeskus pyrkii turvaamaan terveystieteiden asiakaslähtöisyyden, saatavuuden, saumattomuuden ja tehokkuuden. Fysioterapeutin suoravastaanotto tukee tätä pyrkimystä. Fysioterapian suoravastaanoton käyttöönotto onkin oiva esimerkki, jo toteutetusta fysioterapian toimintaympäristöön viime vuosien aikana vaikuttaneesta muutoksesta. Tämä toimintamalli, jossa tehtäviä siirretään lääkäreiltä fysioterapeuteille on tärkeä osa hoitoketjun kustannustehokkuutta myös tulevaisuudessa. Perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä 25 % eli joka neljäs vastaanottokäynti koskee tuki- ja liikuntaelinsairauksia. Fysioterapeutin tarjoaman TULE-suoravastaanoton ansiosta asiakkaan on mahdollista saapua suoraan fysioterapeutin vastaanotolle lääkärin vastaanoton sijasta. Tämä tehostaa hoitoketjua, nopeuttaa asiakkaan hoitoa sekä säästää kustannuksia ja aikaa. Fysioterapeuttien asiantuntijuutta hyödyntämällä myös lääkäreiden resursseja saadaan kohdennettua muihin tehtäviin. (Suomen Fysioterapeutit 2018.)

Suomen Fysioterapeuttien 13.12.2018 julkaistun selvityksen mukaan suoravastaanotto on käytössä yli 150 kunnassa ja noin 50 kunnassa sen käyttöönottoa suunnitellaan (Suomen Fysioterapeutit ry 2018). Vuoden 2020 alusta lähtien suoravastaanottoa on alettu hyödyntää myös työterveyshuollossa ja näin ollen työntekijöiden on mahdollista päästä myös työfysioterapeutin vastaanotolle ilman erillistä lähetettä tai työterveyslääkärin tai -hoitajan arviointia työfysioterapiakäynnin tarpeellisuudesta (Työfysioterapeutit ry 2018). Yksityisellä puolella asiakkaan on aina ollut mahdollista tulla fysioterapeutin vastaanotolle ilman lääkärin lähetettä. Suomen Fysioterapeutit yhdessä Suomen Fysiatriyhdistyksen kanssa ovat laatineet suosituksen koskien hyviä käytäntöjä fysioterapeuttien suoravastaanottoinnassa. Tätä suositusta päivitetään toimintaympäristön muutokset huomioon ottaen. Myös kansainvälisesti tarkasteltuna fysioterapeutin suoravastaanotosta on erinomaisia näyttöjä ja tuloksia sekä

merkittäviä säästöjä. Näitä maita ovat esimerkiksi Yhdysvallat, Australia sekä Iso-Britannia. (Suomen Fysioterapeutit 2018.)

6.2.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Suomessa käynnissä olevan Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen eli sote-uudistuksen ajatuksena on parantaa peruspalveluiden laatua ja saatavuutta sekä pienentää terveydenhuollosta aiheutuvia kustannuksia. Uudistus laajentaa myös terveydenhuollon asiakkaiden valinnanvapautta ja pyrkii nopeuttamaan hoitoon pääsyä. Soten valinnanvapaus tarkoittaa sitä, että asiakkaalla on mahdollisuus valita, minkä sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluita hän halua käyttää. Palveluntuottajana voi puolestaan toimia julkisen terveydenhuollon lisäksi yksityinen palveluntuottaja, vaikkapa fysioterapiapalveluita tuottava yritys. (Suomen sosiaali ja terveys ry 2020.)

Sote-uudistus tulee osaltaan vaikuttamaan vääjäämättä myös fysioterapiapalveluihin ja toimintaympäristöömme. Toistaiseksi voimme vain arvailla sen lopullisia vaikutuksia ja alakohdista onnistumista sekä ennen kaikkea yrittäjämyönteisyyttä. Eräs mahdollinen uhkakuva on muun muassa se, että palveluiden tuottaminen jakautuu ainoastaan isojen, ketjuuntuneiden ja monikansallisten terveysalan yritysten eli niin kutsuttujen ”terveysjättien” ja julkisen terveydenhuollon kesken. Tällainen skenaario olisi tuhoisa monien pienten ja paikallisten yritysten näkökulmasta. (Kela 2020.) Nähtäväksi jää myös se, kuinka paljon terveyspalveluita tullaan keskittämään isoihin kaupunkeihin, mikä on osaltaan uhkana paikallisille ja pienille palveluntuottajille. Toivottavaa olisi myös, että kilpailutuksissa painotettaisiin pelkän hintalapun sijaan ennemmin palveluiden laatua ja toimijoiden kykyä tarjota asiakkaille hankkimaansa erikoisosaamista. (Suomen Kuntoutusyrittäjät ry 2017.)

Myös Suomen Fysioterapeutit linjaa sote-uudistuksen osalta, että lainsäädännön keinoin täytyy pitää huolta pienten ja keskisuurten toimijoiden mahdollisuudesta tuottaa terveyspalveluita ilman kohtuuttomia vaatimuksia, lupamenettelyitä ja muuta byrokratiaa julkisen sektorin ja suurten toimijoiden rinnalla. Niin ikään pienille ja keskisuurille toimijoille on mahdollistettava nykyistä esitystä paremmin sote-palveluiden pitkäjänteinen kehittäminen ja palveluntuotto. Tällöin varmistettaisiin terve ja reilu kilpailu, paikallisten palveluiden säilyminen ja asiakkaiden valinnanvapaus. Suomen Kuntoutusyrittäjien tapaan Suomen Fysioterapeutit peräänkuuluttaa, että ostopalveluhankinnoissa tulisi painottaa kunkin toimijan tuottamien terveyspalveluiden laatua. (Suomen Fysioterapeutit ry 2020.)

Kuntoutuspalveluiden laatuun tulevassa sote-uudistuksessa viitaten, Piia Pekola (VTM, TtM) on tehnyt vuonna 2018 väitöstutkimuksen Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen valinnanvapauden vaikutuksista palveluiden laatuun. Tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa myös soten valinnanvapauteen. Tutkimuksessa tarkastellussa toimintamallissa tuottajille

maksettavat palvelumaksut olivat kiinteitä, jolloin hintakilpailun sijaan pyrkimyksenä oli edistää laatukilpailua. Pekolan väitöstutkimuksen hypoteesina oli näin ollen, että tuottajat olisivat hintakilpailun puuttuessa alkaneet kilpailla asiakkaista laadulla. Tutkimus ei kuitenkaan vahvistanut tätä, vaan kilpailu itse asiassa heikensikin tuotettujen palveluiden laatua. Väitöstutkimuksessa selittäväksi tekijäksi tälle löydettiin riittävän tiedon puuttuminen. Terveyspalveluiden tunnusomaisena piirteenä on se, että asiakkaalla on vähemmän tietoa tuotettavasta palvelusta kuin palveluntuottajalla. Näin ollen terveyspalveluiden asiakkailla tulisi valintoja tehdessään olla enemmän vertailutietoa tuotettavien terveyspalveluiden laadusta. Väitöstutkimuksessa todettiin, että Kela ei tarjonnut tutkimuksen kohteina olleiden vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen fysioterapia- ja kuntotuspalveluiden tuottajista juuri lainkaan tietoa asiakkaille. Tästä syystä tuottajilla ei ollut tarpeeksi kannustimia, jotta asiakkaista olisi alettu kilpailla laadulla, kuten väitöstutkimuksessa alun perin oletettiin. Pekola tuo vielä esiin, että: ”Jos riski asiakkaan menettämisestä on aito, järjestelmä kannustaa tuottajia laadun parantamiseen”. (Pekola 2018.)

6.2.3 Moniammatillisuus

Moniammatillisuudella, ammattiryhmien välisellä ja eri ammattiryhmien rajat ylittävällä osaamisella on tärkeä rooli osana nykypäivän ja tulevaisuuden asiantuntijuutta (Suomen Fysioterapeutit ry ja FYSI ry). Moniammatillisuutta voitaisiin tulevaisuudessa kenties hyödyntää entistä enemmän fysioterapia-alan organisaatioiden sisällä. Fysioterapia-alan yrityksissä työskentelee tänä päivänä fysioterapeuttien lisäksi tavanomaisesti hierojia ja urheiluhierojia sekä mahdollisesti osteopaatteja, naprapaatteja, lymfaterapeutteja ja personal trainereita. Yhteistyötä toteutetaan toki tiiviisti muidenkin terveys-, kuntoutus- ja liikunta-alan ammattilaisten sekä eri terveydenhuollon organisaatioiden välillä, mutta palveluiden tarjoamista niin sanotusti saman katon alta voisi olla nykyistä enemmänkin. Asiakkaan ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta tämä voisi parantaa eri palveluiden keskinäistä saumattomuutta, helpottaa palveluiden saatavuutta ja jopa laskea kynnystä hakeutua asiakkaalle tarpeellisten palveluiden piiriin palveluntuottajan ollessa yksi ja sama. Kaikki edellä mainitut tekijät edistäisivät varmasti osaltaan positiivista asiakaskokemusta. Fysioterapiapalveluita täydentämään voisi ajatella esimerkiksi jalkahoitajan, ravintoterapeutin, toimintaterapeutin ja kotihoidon palveluita. Lisäksi erilaiset terveyden edistämiseen suuntautuvat virkistys- ja hyvinvointialan palvelut voisivat täydentää fysioterapiaa tarjoavien yritysten palveluvalikoimaa.

6.2.4 Teknologia

Teknologian lisääntyminen, digitalisaatio sekä aivan uudenlainen tietotekniikka muovaavat kasvavalla tahdilla yhteiskuntamme toimintaa, työelämää ja täten myös fysioterapian alaa (Suomen Fysioterapeutit ry 2020). Fysioterapiaan liittyvään teknologiaan voidaan mieltää

esimerkiksi nykypäivänä niinkin tavanomaiset laitteet ja arkiset mittarit, kuten sykemittarit tai vielä kehittyneemmät urheilukellot, jotka mittaavat fyysistä toimintaa tai vaikkapa urheilusuoritusta. Tällaisten mittareiden ja palvelualueiden käytön määrä on roimassa kasvussa, ja niiden ominaisuudet monipuolistuvat koko ajan. Voidaan todeta, että mittaaminen ja mittareiden käyttö on tällä hetkellä trendi, olipa kyseessä sitten urheilusuoritus, urheilusuorituksesta palautuminen tai lepo. Trendiä ovat kasvattaneet ennen kaikkea käyttäjiänsä mittaavat urheilu- ja älykellot. (Suomen Fysioterapeutit 2020.)

Omatoiminen terveyden, liikkumisen, toimintakyvyn sekä omien terveystietojen ja mittaustulosten seuraaminen älyteknologian avulla, tulevat tulevaisuudessa tukemaan myös jossain määrin itsediagnosointia, omahoitoa ja harjoittelua (Suomen Fysioterapeutit 2020). Tällöin fysioterapiaakin saatetaan toteuttaa joissain tilanteissa asiakkaan ilmoittamien mittaustulosten perusteella käyttäen etäteknologiaa. Teknologiaa hyödyntäen, esimerkiksi omien harjoitusten seuraamisen avulla voidaan lisätä myös fysioterapia-asiakkaan omatoimisuutta kuntoutusjakson aikana. Terveysteknologian myötä myös toteutetun fysioterapian laatua, tuloksia ja vaikuttavuutta saatetaan tulevaisuudessa osin arvioida asiakkaan henkilökohtaisen mittalaitteen avulla.

Terveysteknologian piiriin voidaan katsoa myös erilaiset fysikaaliset hoitolaitteet, jotka ovat olleet fysioterapian osana jo vuosikymmenien ajan. Niille on edelleen paikkansa, ja niiden osalta nähdään myös uusia innovaatioita. Muutamia esimerkkejä näistä ovat muun muassa TENS-teknologia, huippukylmähoidot sekä alipaineeseen eli vakuumiin perustuvat hoitomuodot kuten LPG ja HYPOXI. Ovatpa kehonkoostumustakin analysoivat laitteet verrattain tavanomaisia vastaanottojen ja liikuntatilojen yhteydessä. Niin ikään vastaanotolla suoritettavassa fysioterapeuttisessa tutkimuksessa voidaan hyödyntää teknologiaa muun muassa liikkeen arvioinnissa ja liikeratojen laajuuksien mittaamisessa. Edellä mainittujen lisäksi ultraääntä voidaan hyödyntää sonopalpaatioissa. Sonopalpaatiolla tarkoitetaan siis lihasten ja faskioiden ultraäänikuvantamista fysioterapiassa. Tätä voidaan hyödyntää esimerkiksi vatsalihasten erikauden arvioinnissa. (Suomen Fysioterapeutit 2020.)

Nykyisessä maailmantilanteessa ja koronapandemian jyllätessä erilaiset etävastaanottoa tarjoavat palvelualueet ja teknologiset innovaatiot ovat tulleet ajankohtaisemmiksi kuin koskaan. Etävastaanottojen lisäksi erilaiset etävalmennukset ja etänä toteutetut ryhmäohjaukset ovat tarjonneet kuluneen vuoden aikana vaihtoehtoja fyysisille tapaamiskerroille fysioterapeuttien ja asiakkaiden välillä. Etävastaanottoa voidaan pitää hyödyntämällä esimerkiksi internetyhteyttä, jonka avulla asiakkaan kanssa voidaan olla joko näkö- tai kuuloyhteydessä. Tietyissä tilanteissa myös tekstin käyttö voi tulla kyseeseen. Etäyhteyden välityksellä fysioterapeutti voi muun muassa opastaa yksittäistä asiakasta hoitojakson aikana tai ohjata asiakkaalleen joko yksilö- tai ryhmäharjoittelua. Tällä tavalla toteutettu etäfysioterapia voi olla

reaaliaikaista tai vaihtoehtoisesti ohjaus on voitu tallentaa jo etukäteen ja jakaa jälkikäteen valitun palvelualustan kautta asiakkaalle. Tällöin asiakkaalla on mahdollisuus katsoa tallennetta aina tarpeen vaatiessa. (Suomen Fysioterapeutit 2020.) Ilman poikkeusolojakin etävastaanotto voi olla kätevä ja kustannustehokas tapa hoitaa tiettyjä tapaamisia asiakkaan ja fysioterapeutin välillä. Näitä voisivat olla esimerkiksi hoitajakson aikana tapahtuvien tapaamisten ja konsultaatioiden osittainen vaihtaminen etäyhteyden avulla toteutettavaksi. Näköyhteyden avulla fysioterapeutti voisi muun muassa arvioida kuntotusjakson aikana jo aiemmin ohjattujen kotiharjoitteiden sujumista ja tarkoituksenmukaista suoritustekniikkaa sekä vastailla asiakkaan kysymyksiin harjoitteiden suorittamiseen liittyen. Sen sijaan täysin uusien harjoitteiden ohjaus ja harjoitteiden progressio voisi olla edelleen viisainta suorittaa fyysisillä tapaamiskerroilla ohjauksen riittävän laadun ja oikean suoritustekniikan varmistamiseksi.

Mobiilisovelluksia hyödynnetään tänä päivänä mitä erilaisimmissa yhteyksissä. Monilla yrityksillä kuten kaupoilla, pankeilla ja ravintoloilla on omat mobiilisovelluksensa. Mobiilisovelluksia löytyy nykyisin myös terveysalan yrityksiltä. Mobiilisovelluksen kautta on mahdollista pitää yllä ja päivittää asiakastietoja sekä tehdä helposti ajanvarauksia. Tulevista varauksista voidaan lähettää muistutus, minkä osaltaan voi ajatella asiakaskokemuksen parantamisena. Mobiilisovelluksen avulla voidaan myös kätevästi pitää yhteyttä asiakkaaseen ja edistää hyvää asiakassuhdetta. Tämä voi tapahtua esimerkiksi tiedottamisen tai vaikkapa viikottaisen uutiskirjeen kautta. Uutiskirjeessä asiakkaalle voitaisiin esimerkiksi jakaa lyhyitä tietoisuuksia ja vinkkejä oman hyvinvoinnin edistämiseen arjessa. Mobiilisovellus voi mahdollistaa asiakkaalle kohdennettua markkinointia tai muuta kohdennettua sisältöä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi henkilökohtaisia alennuksia ja tarjouksia fysioterapiapalveluihin. Mobiilisovellus voisi tällöin toimia ikään kuin puhelimesta helposti mukana kulkevana henkilökohtaisena etukorttina, mikäli yrityksellä on tahtoa luoda omanlaistaan kanta-asiakasjärjestelmää.

Mobiilisovellus olisi myös yksi vaihtoehto järjestää etävastaanottoa, sillä nykypäivänä matkapuhelimet ovat lähes kaikilla ihmisillä aina matkassa. Tällöin etävastaanotto olisi asiakkaan näkökulmasta hyvin joustava, koska asiakas voisi olla puhelimensa kanssa melkein missä tahansa; vaikka kävelyllä tai liikennevälineessä toisin kuin tilanteessa, jossa etävastaanotto olisi toteutettavissa ainoastaan tietokoneen välityksellä. Mobiilisovellus voisi olla myös kätevä tapa järjestää vastaanottokäynnillä ohjattujen kotiharjoitteiden antaminen asiakkaalle. Harjoitteet siis ohjattaisiin asiakkaalle normaaliin tapaan vastaanottokäynnillä, mutta paperisen tulosten sijaan, asiakas voisi katsoa annetut harjoitteet sovelluksen kautta. Mobiilisovelluksessa voisi siis olla eräänlainen liikepankki asiakasta varten. Tästä olisi saatavissa moniakin hyötyjä sekä fysioterapeutille itselleen että asiakkaalle.

Fysioterapeutin näkökulmasta säästettäisiin ensinnäkin kallista aikaa, kun asiakaskäynnin päätteeksi ei tarvitse alkaa tulostaa tietokoneen kautta haettuja harjoittelukuvia sekä

mahdollisesti ryhtyä vielä kirjoittamaan näiden yhteyteen sanallisia ohjeita. Kuvat ovat usein epäselkeitä eikä niistä sellaisenaan paperille tulostettuna saa käsitystä, mihin harjoitteella pyritään. Näin ollen sanallisen kuvauksen on useimmiten oltava tarkkaa. Toisekseen yrittäjän näkökulmasta saadaan säästöjä, kun ei kuluteta tulostuspaperia ja mustetta ohjeiden laatimiseen. Mobiilisovelluksen liikepankissa voisi olla harjoitteiden yhteydessä valmiit tekstit, minkä lisäksi mobiilisovelluksen etuna verrattuna paperiseen tulosteeseen olisi ennen kaikkea se, että pelkän kuvan sijaan harjoite voisi olla videoituna. Videolla asiakas näkisi liikkeen oikeanlaisen suorituksen sellaisenaan toisin kuin pelkästä kuvasta. Tämän lisäksi videotallenteella voitaisiin samanaikaisesti selostaa suullisesti, kuinka harjoite on tarkoitus suorittaa. Mikään ei myöskään luonnollisesti estä valmista tekstimuotoista selostusta tukemaan myös videotallennetta samaan tapaan kuin kuvamuotoisessa harjoitusohjeessa. Tarvittaessa liikepankkiin voisi aina kuvata ja lisätä itse uusia harjoitteita video- tai kuvamuodossa. Asiakkaan saamat hyödyt ovat niin ikään ajan säästö sekä mukavuus, kun hänen ei tarvitse kantaa mukanaan paperista tulostenippua, jonka hän voisi vielä mahdollisesti hukata. Puhelimessa harjoitteet kulkevat asiakkaan mukana kätevästi kaikkialle. Harjoitteiden huomattavasti parempi yksityiskohtaisuus ja selkeys varmasti helpottavat ja tukevat harjoitteiden oikeaa suoritustekniikkaa sekä näin ollen parantaa asiakaskokemusta ja -tyytyväisyyttä.

Mikäli fysioterapiayrittäjä ylläpitäisi itse lataamaansa harjoituspankkia, hän voisi jalostaa tästä myös yhden tulonlähteen lisää. Mobiilisovelluksen liikepankki voitaisiin jakaa maksullisiin osa-alueisiin, joihin asiakas saisi pääsyn ostettuaan harjoitepankin käyttöön oikeuttavan palvelun. Tässä harjoitepankissa fysioterapeutti olisi puolestaan kuvannut asiakkaan käyttöön harjoitteet jonkin vaivan tai vamman itsehoitoon. Tällöin harjoitepankki voisi sisältää esimerkiksi jopa useamman viikon mittaisen progressiivisen harjoitusohjelman harjoitusvideoineen, harjoitusvinkkeineen ja tietoisuineen. Lisäksi asiakkaalla voisi olla mahdollisuus fysioterapeutin etäkonsultaatioon määräjain, ennalta määriteltynä aikana, mikäli asiakas sen kokisi tarpeelliseksi omatoimisen harjoittelunsa ja itsehoitonsa tueksi.

Fysioterapeutin on tämän tyyppisessä palvelumallissa pohdittava, minkälaiseen vaivaan tällainen itsehoito soveltuu. Kyseessä ei tulisi olla liian vaikea tai vakava vamma, mikäli fysioterapeuttia tai lääkäriä ei ole vaivan suhteen lähestytty aiemmin ja diagnoosia varmistettu. Tällöin asiakkaalla ei todennäköisesti olisi kykyä ja valmiuksia yrittää parantua vaivastaan itsehoiton keinoin, minkä lisäksi riskinä olisi, että asiakas on mahdollisesti tehnyt itse virheellisen diagnoosin vaivastaan tai vammastaan. Näin ollen tämän tyyppinen palvelu voisi soveltua terveyden edistämiseen, toimintakyvyn ylläpitämiseen ja ennaltaehkäisyyn sekä lievien vammojen tai ei-vakavien kiputilojen itsehoitoon. Lievien oireiden osalta esimerkkinä voisi käyttää niskahartiaseudun jännitykseen auttavia harjoitteita, liikkuvuutta kehittäviä ja avaavia harjoitteita tai esimerkiksi ohjeita nilkan nyrjähdysten itsehoitoon.

6.3 Osaamistarpeet ja fysioterapian erikoisalalat

Fysioterapia-alan ja ammattikunnan kehittymisen edellytyksenä on jatkokouluttautuminen ja erikoistuminen. Samoin ammatissa toimiminen edellyttää vankkaa ammatillista osaamista ja jatkuvaa ammatillista kehitystä. Suomen Fysioterapeutit ry linjaa, että täydennyskoulutuksia tulee suorittaa vähintään 2-3 opintopistettä vuodessa. Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen kuuluvat terveydenhuollon ammattilaisia koskevan lain sisältämiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Fysioterapeutin tulee itse vastata edellä mainituista ammattitaitonsa ylläpitämisestä, jatkuvasta kouluttautumisesta ja osaamisensa kehittämisestä (Suomen Fysioterapeutit ja FYSI ry 2018.)

Jatkuva kouluttautuminen ja erikoistuminen ovat myös fysioterapia-alan yrittäjien ja fysioterapiayritysten elinehtoina kilpailtaessa asiakkaista laadun näkökulmasta. Tässä osiossa esitellään joitain fysioterapian ammattikunnan erikoisaloja ja suuntauksia, joista kerrytetyn osaamisen pohjalle on mahdollista lähteä kehittämään myös omaa yritystoimintaansa ja parhaassa tapauksessa jopa kasvattaa lisäksi kilpailuetua muihin yrityksiin nähden. Erikoistumista ja erikoisosaamista voidaan kutsua yrityksen tietopääomaksi eli intellectual and information capital tai inhimilliseksi pääomaksi eli human capital (Elinkeinoelämän keskusliitto 2017).

Osaava henkilöstö on menestyvän yrityksen kulmakiviä. Vahva ammattitaito ei kuitenkaan yksin riitä kilpailtaessa jatkuvasti uudistuvassa sosiaali- ja terveysalan toimintaympäristössä, vaan lisäksi fysioterapiayrittäjän on kehitettävä liiketoimintaosaamistaan, osattava verkostoitua ja tuoda oma erityisosaamisensa ja vahvuutensa esille. Toisin sanoen osaaminen on tehtävä näkyväksi kuntoutuksen ja terveydenhuollon kentällä. (Suomen Fysioterapeutit ry ja FYSI ry 2018.) Tämä vaatii tietotaitoa löytää omaan toimintaan soveltuvat ja tätä toimintaa tukevat markkinointikanavat.

On myös syytä miettiä, kenelle palveluita tuotetaan ja ketkä ovat kohderyhmää. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tietyllä alueella asuvia ihmisiä tai fysioterapiayrityksen erikoisalasta riippuen tietyn ikäisiä tai tiettyä liikuntaa harrastavia ihmisiä. Erikoisalasta riippuen on myös huomioitava mahdolliset erityisryhmät, joille tarjotut palvelut voisivat olla hyödyllisiä. Kun oman yrityksen tarjoamien palveluiden kohderyhmä on selvillä, markkinointia voidaan kohdentaa nimenomaisesti potentiaalisille asiakkaille. Näin mainontaa on mahdollista tehostaa ja oikein toteutettuna säästää resursseja, kun vältetään huonosti kohdennetun mainonnan aiheuttamat kulut, jotka eivät tuo yritykselle asiakkaita. Yksinkertainen esimerkki huonosti kohdennetusta mainonnasta voisi olla esimerkiksi Pääkaupunkiseudulla toimiva ja urheilufysioterapiaan keskittyvä yritys, jonka mainonta tavoittaa Pirkanmaalla asuvia ja neurologisen kuntoutuksen tarpeessa olevia ihmisiä.

6.3.1 Fysioterapian erikoisasiantuntija

Fysioterapeutin on erikoistumisen ja riittävän kokemuksen myötä mahdollista edetä fysioterapian erikoisasiantuntijaksi. Fysioterapian erikoisasiantuntija on edelläkävijä omalla erikoisosaamisalueellaan ja kehittää työssään uudenlaista toimintakulttuuria. Fysioterapian erikoisasiantuntijan tulee olla aktiivinen tiedon kerääjä, osaamisen välittäjä ja osaamisen soveltaja sekä osaamisen kehittäjä. (Suomen Fysioterapeutit ry 2018.) Fysioterapian erikoisasiantuntijalla on oltava kliinistä osaamista ja aktiivista toimintaa kliinisen työn eli asiakkaiden tai asiakasryhmien parissa. Lisäksi vaatimuksena on fysioterapia-alan teoreettinen hallinta sekä vahva näyttö oman erikoisalan kehittäjänä, kouluttajana ja tiedon välittäjänä. Fysioterapian erikoisasiantuntijan tärkeänä tehtävänä on pystyä yhdistämään teoreettinen tutkimustieto käytännön fysioterapiatyöhön (Suomen Fysioterapeutit ry 2018.)

Nykyisin fysioterapian erikoisasiantuntijanimikettä on mahdollista hakea kuudelta fysioterapian erikoisalueelta. Näitä erikoisalueita ovat lasten fysioterapia, tuki- ja liikuntaelimistön fysioterapia, aikuisten neurologinen fysioterapia, perusterveydenhuollon fysioterapia, työfysioterapia ja kipufysioterapia. Edellä mainittujen erikoisalojen lisäksi on mahdollista erikoistua moniin muihinkin fysioterapian erikoisaloihin, joille on määritelty omat osaamistarpeensa, koulutuksensa ja sertifikaattinsa, vaikkei niille toistaiseksi olekaan mahdollista hakea fysioterapian erikoisasiantuntijan nimikettä. Näitä erikoisaloja ovat esimerkiksi urheilufysioterapia, eläinfysioterapia ja lantiopohjan fysioterapia. Fysioterapian erikoisasiantuntijaneuvostolle on myös mahdollista ehdottaa uusia erikoisasiantuntija-alueita, joten tulevaisuudessa esimerkiksi jonkin edellä mainitun fysioterapian erikoisalan osaajalla voi olla mahdollisuus hakea erikoisasiantuntijan nimikettä, vaikkei se nykyisin olekaan mahdollista. (Suomen Fysioterapeutit 2018.) Seuraavassa osiossa esitellään muutamia fysioterapian erikoisaloja, joihin erikoistumalla yksittäinen fysioterapiayrittäjä tai kokonainen fysioterapiayritys henkilöstönsä kautta voi saavuttaa aiemmin mainittua inhimillistä pääomaa.

6.3.2 Tuki- ja liikuntaelimistön fysioterapia

Tuki- ja liikuntaelimistön fysioterapiaan keskittyvät fysioterapiayritykset tulevat kenties valtaosalle ensimmäisenä mieleen pohdittaessa fysioterapiayritysten toimintaa ja niiden tarjoamia palveluita. Näiden yritysten asiakaskunta voi olla hyvinkin laaja ja monipuolinen, aina nuorista ikääntyneisiin sekä aktiiviliikkujista liikkumattomiin ihmisiin. TULE-fysioterapiassa keskitytään lihasten, nivelten, hermoston, luuston, jänteiden ja nivelsiteiden yhteistyön arviointiin sekä näiden mahdollisiin ongelmiin ja ongelmien syihin. Ongelmia voivat olla erilaiset kiputilat, liikerajoitukset tai erilaisten vammojen jälkitilat ja muut toimintahäiriöt. Fysioterapian avulla pyritään ylläpitämään asiakkaan terveyttä, liikettä ja liikkumista sekä parantamaan toimintakykyä. TULE-fysioterapiaan keskittyvistä fysioterapian koulukunnista OMT

(ortopedinen manuaalinen terapia) sekä Maitland-fysioterapia ovat Suomessa tunnetuimmat. (Tuki- ja liikuntaelinliitto 2020.)

OMT perustuu tarkkaan tutkimiseen ja kliiniseen päättelyyn (Suomen Ortopedisen Manuaalisen Terapian Yhdistys ry 2020). OMT-fysioterapian hoitomenetelminä hyödynnetään muun muassa manuaalisia käsittelyjä, esimerkiksi kudosten mobilisointia tai manipulointia. Tärkeässä roolissa ovat niin ikään asiakkaalle ohjatut aktiiviset harjoitteet, joilla voidaan esimerkiksi parantaa lihasten ja nivelten liikkuvuutta. Vastaavasti, mikäli asiakas kärsii nivelten liiallisesta tai hallitsemattomasta liikkuvuudesta (UCM = uncontrolled movement), voidaan hänelle ohjata lihastukea ja vartalonhallintaa kehittäviä harjoitteita. OMT-fysioterapian keinoin voidaan myös lievittää hermoärsytyksestä johtuvaa kipua sekä nopeuttaa paranemisprosessia muun muassa neuraalikudoksen mobilisoinnin avulla. Suomessa OMT-fysioterapiaan erikoistuminen kestää 2,5 vuotta. Tätä erikoistumista ennen henkilön on tullut suorittaa Valviran hyväksymä fysioterapeutin tai lääkärin tutkinto ja ammatinharjoittamisoikeus Suomessa. Koulutukseen hakemisen edellytyksenä on myös vähintään vuoden mittainen käytännön työkokemus TULE-asiakkaista kokopäiväisenä fysioterapeuttina tai lääkärinä. Edellä mainittujen lisäksi koulutukseen hakevalta edellytetään Suomen Ortopedisen Manuaalisen Terapian Yhdistyksen (SOMTY) Selkärangan manuaalisen tutkimisen ja hoidon peruskurssin suorittamista. (Suomen Ortopedisen Manuaalisen Terapian Yhdistys 2020.)

Australialaissyntyisen kehittäjänsä Geoffrey Douglas Maitlandin mukaan nimensä saanut Maitland-fysioterapia on maailmanlaajuisesti kaikkein tunnetuin manuaalisen fysioterapian koulukunta. Maitland-konseptin avulla pureudutaan lihasten, nivelten ja hermoston toiminnallisiin häiriöihin hyödyntäen kliinistä päättelyä ja huomioimalla kansainvälinen toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden luokitus (ICF) hoitojakson aikana. Maitland-konsepti korostaa asiakkaan yksilöllistä ja spesifistä hoitoa yhdistettynä fysioterapeutin kliiniseen osaamiseen ja viimeisimpään tieteelliseen näyttöön. Konseptissa korostuu myös asiakkaan perusteellinen haastattelu sekä asiakkaan subjektiivinen kokemus ja asiakaslähtöisyys. Rangan ja raajojen nivelten mobilisoinnin ja manipuloinnin lisäksi Maitland-fysioterapiassa hyödynnetään neurodynaamisia tekniikoita, lihasten venytyksiä, stabiloivia harjoitteita sekä kullekin asiakkaalle yksilökohtaisesti soveltuvia, omatoimisia harjoitteita. Suomessa Maitland-fysioterapiakoulutusta järjestetään Lahden ammattikorkeakoulussa. Koulutus on jaettu kolmeen tasoon ja koulutukseen sisältyy läsnäoloa vaativia intensiiviviikkoja sekä taitojen soveltamista työelämässä, jota suositellaan sisällytettävän koulutuskokonaisuuteen vähintään 18 kuukautta. (International Maitland Teacher Association 2020.)

6.3.3 Urheilufysioterapia

Urheilufysioterapiassa tavoitteena on ennaltaehkäistä urheilijoiden vammoja sekä auttaa parantamaan urheilijoiden suorituskykyä. Urheiluvammojen ennaltaehkäisyssä

urheilufysioterapeutin on oltava perehtynyt eri urheilulajien ja liikuntamuotojen erityispiirteisiin. Tämä on edellytys vammoja ennaltaehkäisevien harjoitteiden ohjaamiselle ja urheilufysioterapeutin fysioterapeuttisen ja lääketieteellisen osaamisen hyödyntämiselle harjoitusohjelmia suunniteltaessa. (Suomen Urheilufysioterapeutit ry 2020.) Työ keskittyy myös luonnollisesti urheilu- ja rasitusvammojen hoitoon ja näiden molempien kuntoutusjaksoihin.

Yhteistyötä tehdään urheilijoiden lisäksi usein seurojen, valmentajien, lääkäreiden ja hierojien kanssa moniammatillisesti. Työtä voidaan toteuttaa muun muassa kilpailujen ja harjoitusten yhteydessä valmistelemalla urheilijaa varsinaiseen kilpailu- tai harjoitussuoritukseen aktiivoin, lajinomaisen, terapeuttisen harjoittelun avulla. Tätä kautta kehoa, sen lihaksistoa ja hermostoa aktivoimalla voidaan osaltaan ehkäistä vammojen syntymistä itse urheilusuorituksen aikana. Vastaavasti urheilusuorituksen jälkeen terapeuttisella harjoittelulla voidaan edistää kehon nopeampaa palautumista rasituksesta. Urheilufysioterapeutti voi tarpeen vaatiessa suorittaa urheilijoille myös manuaalisia ja fysikaalisia hoitoja lajitapahtumien yhteydessä tai vastaanottokäynneillä. Menetelminä ovat lihaksiin, lihaskalvoihin ja niveliin kohdistuvat käsittelyt. (Terveystalo 2020.)

Vastaanotolla urheilufysioterapeutit voivat kuntoutuksen lisäksi suorittaa urheilijoille lajikohtaisia suorituskyvyn testauksia, lihastasapainon kartoituksia, liikekartoituksia ja -valmennuksia sekä liikkeenhallinnan testauksia. Näiden pohjalta voidaan luoda yksilöllisiä ja joukkuekohtaisia harjoitusohjelmia edistämään suorituskyyä ja ehkäisemään vammautumiseriskiä. Harjoitusohjelmia luodaan myös loukkaantuneiden urheilijoiden kuntoutusjaksoille, jotta varsinaiseen lajiharjoitteluun paluu tapahtuisi mahdollisimman nopeasti ja turvallisesti. Edellä mainitussa tilanteessa urheilufysioterapeutin ja valmentajien välinen yhteistyö ja vuoropuhelu on erittäin tärkeää, jotta loukkaantuneen urheilijan yksilöllisen harjoittelun erityispiirteet ja -tarpeet tulevat varmasti huomioituiksi. Muutoin riskinä on ennenaikainen paluu liian kovan intensiteetin harjoittelun pariin, joka rasittaa vaurioitunutta kudosta turhan paljon. Tämä puolestaan kasvattaa riskiä vamman uusiutumiseen. (Suomen Urheilufysioterapeutit ry 2020.)

6.3.4 Työfysioterapia

Työfysioterapeutti on työterveyshuollon asiantuntija, jolla on sekä fysioterapeutin pätevyys että riittävät tiedot työterveyshuollosta (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383). Pätevöittävät 15 opintopistettä fysioterapeutti voi suorittaa Työterveyslaitoksella kahden vuoden sisällä asiantuntijatoiminnan alkamisesta (Työfysioterapeutit ry 2020). Työfysioterapeutin asiantuntemukseen kuuluu keskeisesti ergonomia eli työn, tekniikan, toiminnan ja ympäristön kehittäminen ihmisen tarpeiden mukaan sopivaksi.

Ergonomian kautta tarkasteltuna työfysioterapeutin asiantuntijuuteen kuuluu työn sekä työympäristön kehittäminen työntekijöille sopivaksi ja heidän terveyttään tukevaksi.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi työpaikan mukauttamisratkaisujen suunnittelua ja toteuttamista yhdessä työntekijöiden, työnantajan ja muun työterveyshuollon kanssa. Osana tätä työtä on myös työn kuormittavuuden arvioiminen, jonka pohjalta tarvittavia muutostoi-
menpiteitä lähdetään tarpeen vaatiessa toteuttamaan. Nämä mukauttamisratkaisut voivat puolestaan liittyä esimerkiksi kunkin työntekijän työskentelytiloihin ja työtilojen kalusteisiin tai työssä käytettäviin työvälineisiin ja -laitteisiin. Hyvän ergonomian eli toimivan työympäris-
tön edistämisen keinoin työfysioterapeutin rooli on olla mukana ennaltaehkäisemässä työstä johtuvien sairauksien syntymistä. (Työterveyslaitos 2020.)

Työfysioterapeuttien toimenkuvaan kuuluvat toki myös vastaanotolla tapahtuvat työntekijöi-
den yksilökäynnit, joiden ohessa voidaan ohjata oikeita työasentoja ja antaa ohjeita toiminta-
kyvyn edistämiseksi. Lisäksi työntekijöille voidaan suorittaa toiminta- ja työkykyä kartoittavia
testejä ja mittauksia sekä suunnitella näiden pohjalta työpaikalle taukoliikuntaa tai liikunta-
päiviä. Työfysioterapeutit pyrkivät siis toiminnallaan edistämään työntekijän työkykyä työnte-
kijän omassa työympäristössä. (Työterveyslaitos 2020.)

6.3.5 Neurologinen fysioterapia

Neurologinen fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka keskittyy keskushermoston ja ää-
reishermoston sairauksiin ja oireyhtymiin sekä näiden kuntouttamiseen. Neurologisen fysio-
terapian kenttä ja asiakaskunta ovat hyvinkin laajat ja vaihtelevat neurologisten sairauksien
moninaisuudesta johtuen. Neurologisten kuntoutujien kanssa toimiessa on välttämätöntä ot-
taa huomioon, että neurologinen sairaus tai vamma vaikuttaa monissa tapauksissa asiakkaan
persoonaan, vastaanottokykyyn, psyykkiseen prosessointiin ja kognitiivisiin taitoihin. Myös asi-
akkaan omien voimavarojen ja elinpiirin tunnistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Kuntoutus-
prosessi toteutetaan usein moniammatillisesti ja yksilöllinen suunnittelu kuntoutujan ja mah-
dollisesti tämän omaisen kanssa luo hyvän pohjan kuntoutuksen toteuttamiselle.

Osa neurologisista sairauksista on äkillisesti ilmaantuneita, kuten esimerkiksi aivoinfarktin ai-
heuttamat muutokset hermostossa. Toiset taas ovat hitaasti eteneviä sairauksia, kuten vaik-
kapa Parkinsonin tauti tai MS-tauti. Äkillisesti ilmaantuneiden neurologisten sairauksien hoi-
don tavoitteena fysioterapian keinoin on aiemmin hallittujen taitojen uudelleen opettelu sekä
jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitäminen ja soveltaminen. Pyrkimyksenä on tukea ja pa-
lauttaa asiakkaan toiminnallisuutta ja itsenäisesti suoriutumista sekä edistää liikkumis- ja toi-
mintakykyä. Hitaasti etenevien sairauksien kuntouttaminen puolestaan keskittyy ylläpitämään
asiakkaan työ- ja toimintakykyä sekä itsenäistä selviytymistä kotona tai kodinomaisessa ympä-
ristössä ja harrastuksissa. Liikuntakyvyn tukemisen lisäksi sairauden edetessä on tärkeää tu-
kea ja rohkaista myös asiakkaan sosiaalista toimintakykyä. (Suomen Fysioterapeutit 2020.)

6.3.6 Eläinfysioterapia

Suomen Fysioterapeuttien alaisuuteen kuuluvana erikoisalana eläinfysioterapia on toiminut vuodesta 1997 alkaen. Eläinfysioterapiaan voi erikoistua Satakunnan Ammattikorkeakoulussa, jossa opinnot ovat laajuudeltaan 30 opintopistettä ja opinnot kestävät 1,5 vuotta (Satakunnan Ammattikorkeakoulu 2020). Eläinfysioterapeutit työllistyvät muun muassa eläinklinikoilla ja eläinsairaaloissa, joissa he toimivat osana moniammatillista työyhteisöä eläinlääkäreiden ja eläintenhoitajien kanssa. Eläinfysioterapeutilla voi olla myös oma vastaanotto ja hänen on edelleen mahdollista hoitaa myös ihmisiä. Tavallisia eläinfysioterapeutin asiakkaita ovat kilpailu- ja harrastetoiminnassa sekä työkäytössä olevat hevoset ja koirat, joiden kanssa työskennellessä tavoitteena on muun muassa rasitusvammojen ennaltaehkäisy ja suorituskyvyn tukeminen. Tyypillisiä hoidon aiheita kilpa- ja harrastetoiminnassa ovat liikkeiden epäpuhtaudet, jotka voivat johtua jäykkyyksistä tai kivuista. Edellä mainittujen lisäksi eläinfysioterapeutit hoitavat toki muitakin lemmikkieläimiä, esimerkiksi kissoja. Monet eläimet tulevat asiakkaiksi myös eläinlääkärin läheteellä. Eläinfysioterapeutti pyrkii työssään vahvistamaan hoitettavan eläimen toimintakykyä ja parantamaan tämän elämänlaatua, olipa kyseessä sitten kilpailusuorituksen parantaminen, traumasta toipuminen tai vaikkapa nivelrikkopotilaan kuntouttaminen. Eläinfysioterapeutin käyttämiä menetelmiä voivat olla terapeutin oheisharjoittelu ja manuaaliset käsittelyt kuten nivelten mobilisointi, venytykset ja erilaiset pehmytkudoskäsittelyt sekä fysikaaliset hoidot. (Suomen Eläinfysioterapeutit 2020.)

6.3.7 Lantionpohjan fysioterapia

Lantionpohjan fysioterapia on Suomen Fysioterapeuttien erikoisala, joka on saanut Suomessa oman virallisen yhdistyksensä Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit ry vuonna 1993. Lantionpohjan fysioterapiassa keskitytään nimensä mukaisesti ehkäisemään ja hoitamaan lantionpohjan lihasten toimintahäiriöitä sekä niistä johtuvia vaivoja ja mahdollisia kiputiloja. Lantionpohjan fysioterapian avulla voidaan myös tukea naisen palautumista synnytyksestä muun muassa harjoittelemalla lantionpohjan lihasten hahmottamista ja aktivointia. Lantionpohjan fysioterapia voidaan helposti mieltää nimenomaan naisille suunnatuksi fysioterapian erikoisalaksi, mutta siitä on yhtä lailla näyttöön perustuvaa hyötyä niin miehille kuin naisillekin. (Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit 2020.)

Hoitoaiheita voivat muun muassa olla inkontinenssi- eli virtsan tai ulosteen pidätyskyvyn ongelmat, häiriöt seksuaalitoiminnoissa, lantionpohjan laskeuma, vatsalihasten erkauma, lantionseudun kiputilat sekä näiden kaikkien ennaltaehkäisy lantionpohjan lihaksia harjoittamalla (Tampereen ammattikorkeakoulu 2020). Lisäksi lantionpohjan fysioterapiasta on apua lantion alueelle kohdistuneiden leikkausten tai sädehoitojen jälkihoidossa ja niistä palautumisessa. Esimerkkeinä vaikkapa virtsarakon syövän tai eturauhasen syövän hoidot. Toisinaan lantionpohjan lihakset voivat olla myös yliaktiivisia, jolloin niitä aktivoinnin sijaan pyritäänkin

rentouttamaan sekä ohjaamaan asiakkaalle keinoja, joilla välttää epätoivottua kuormitusta, joka voi olla syynä lantionpohjan alueen kiputilaan. Tässäkin tapauksessa tulee toki myös selvittää juurisyyt sille, miksi lantionpohjan lihakset ovat ylikuormittuneita. Juurisyyt lantionpohjan oireisiin voivat olla peräisin muun muassa epäedullisesta ryhdistä ja riittävän keskivartalon tuen puuttumisesta, sillä molemmat tekijät linkittyvät osaltaan tiiviisti lantionpohjan lihasten toimintaan. Näin ollen lantionpohjan fysioterapiassa voidaan harjoitella lantionpohjan lihasten lisäksi keskivartalon syvien lihasten aktivointia. (Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit 2020.)

Lantionpohjan fysioterapian menetelminä toimivat lihasten aktivointi- ja rentoutusharjoitusten lisäksi manuaaliset menetelmät sekä elektroterapia (Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit 2020). Lantionpohjan fysioterapiassa voidaan hyödyntää sekä mittauksien että itse harjoittelun osalta biofeedback-laitetta, jonka avulla voidaan havainnoida lihasten toimintaa eli aktivoitumista tai toisaalta aktivoitumisen häiriöitä erilaisissa tilanteissa. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2020.) Esimerkkinä vaikkapa asiakas, joka kärsii virtsankarkailusta ponnistusta vaativissa tilanteissa, kuten aivastaessa tai kyykistyessä. Muun muassa edellä mainituissa tilanteissa vatsaontelosta kohdistuu lantionpohjan lihaksiin painetta. Normaalisti aktivoituvat lantionpohjan lihakset kykenevät supistumaan niin, ettei rakosta pääse tyhjentyään virtsaa kasvaneesta paineesta huolimatta, mutta mikäli lantionpohjan lihakset eivät aktivoitu riittävästi, voi seurauksena olla virtsankarkailua. (Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit 2020.) Tällöin biofeedback auttaa havainnoimaan, mitä lantionpohjan lihaksissa tapahtuu erilaisten liikkeiden aikana. Kun ongelmakohdat on asiakkaan kanssa saatu paikallistettua biofeedbackistä on apua myös harjoittelussa, sillä sen avulla voidaan varmistua, että asiakkaalle ohjatut harjoitusliikkeet suoritetaan oikein, ja että ne aktivoivat juuri haluttuja lihaksia.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli koota narratiivisen kirjallisuuskatsauksen menetelmin fysioterapeuttiopiskelijoille ja fysioterapiapalveluiden kehittämiseen kiinnostuneille tietoa fysioterapian toimintaympäristöstä, sen mahdollisista muutoksista ja tarpeista tulevaisuudessa sekä yrittäjyydestä osana tätä. Opinnäytetyö on auttanut myös kirjoittajaa jäsentelemään ajatuksiaan koskien työnsä kehittämistä tulevaisuudessa omissa yritystoiminnassaan.

Aineiston teoriaosuuden keräämiseen oli löydettävissä monipuolista tietoa yrittäjyydestä sekä fysioterapian toimialan nykytilasta ja erikoisaloista. Tämän lisäksi väestön ikääntymisen eli huoltosuhteen kasvun seurauksista koskien terveyspalveluiden tuottamista oli löydettävissä tietoa ja asiantuntija-arvioita tulevaisuuden suhteen. Myös teknologian hyödyntämisestä fysioterapiassa ja terveydenhuollossa oli löydettävissä tietoa. Näiden edellä mainittujen teoriaosuuksien lisäksi opinnäytetyö sisältää pohdintaa fysioterapian mahdollisista tulevaisuuden tarpeista ja kehityksestä sekä uusista mahdollisista palveluista ja tavoista tuottaa

fysioterapiapalveluita. Koska tulevaisuutta on luonnollisesti mahdotonta ennustaa, fysioterapian tulevaisuutta opinnäytetyössä käsittelevät osuudet sisältävät myös paljon pohdintaa.

7.1 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimusetiikka koostuu kaikista niistä valinnoista ja päätöksistä, joita tutkimusprosessin aikana tehdään (Kylmä & Juvakka 2007, 137). Tähän sisältyy muun muassa aiheen valinta, tutkimuksen kohde, tutkimusmenetelmät, raportointi sekä tulosten julkaisu. Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa toimiva Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) on laatinut suomalaisen tiedeyhteisön kanssa ohjeen hyvästä tieteellisestä käytännöstä (HTK), jonka tavoitteena on edistää tutkimusten toteuttamisessa hyvää tieteellistä käytäntöä sekä varmistaa oikeudenmukainen ja nopea käsittely vilppiepäilyissä. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan tutkimusta tehdessä hyviin eettisiin periaatteisiin kuuluu rehellisyys, yleinen huolellisuus sekä tarkkuus tutkimustulosten käsittelyssä. Tiedonhankinnan ja arvioinnin tulee olla eettisesti kestävä, avointa ja vastuullista. Muiden tutkijoiden työt ja saavutukset on otettava huomioon ja annettava heidän työlleen asianmukainen arvostus huolehtimalla tutkimusta tehdessä viittauksista ja lähdemerkinnöistä. Hyvän tieteellisen käytännön toteuttamisesta jokainen tutkija kantaa lähtökohtaisesti vastuuta itse. Vastuu sitoo kuitenkin myös koko tiedeyhteisöä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021.)

Tässä opinnäytetyössä on huolehdittu viittauksista tekstissä ja lähteiden merkitsemisestä lähdeluetteloon. Kirjoitustyössä on puolestaan pyritty viittausten osalta huolehtimaan siitä, että alkuperäisen lähteen kirjoittajan ajatus on saatu säilytettyä. Tässä laadullisena kirjallisuuskatsauksena toteutetussa työssä ei ole tutkittu ihmisiä tai eläimiä eikä tutkimuksen osana ole suoritettu myöskään haastatteluja. Näin ollen tehtyyn tutkimukseen ei sisälly niin paljon eettisiä kysymyksiä koskien muun muassa tutkittavien itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suojaa. Hyödynnettäessä valmiita tutkimuksia sekä tieteellisiä artikkeleita ja julkaisuja kuten tässä kirjallisuuskatsauksessa, eettiset ja laadulliset kysymykset painottuvat enemmän käytettyjen lähteiden laadun arviointiin, totuudenmukaisuuteen sekä lähteiden ja viittausten oikeellisuuteen.

7.2 Jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyössä on pyritty arvioimaan sote-uudistuksen mahdollisia vaikutuksia fysioterapiaan tulevaisuudessa saatavilla olleilla tiedoilla. Sote-uudistus tulee varmasti vaikuttamaan fysioterapeuttien työhön osana terveydenhuollon järjestelmää, mutta asiantuntija-arviotkin ovat toistaiseksi olleet spekulatiivisia liittyen siihen, että miten uudistus lopulta tulee vaikuttamaan alaan. Osin tämä johtuu siitä, että on vielä mahdotonta arvioida sitä, että kuinka onnistuneesti sote-uudistus lopulta saadaan käytännössä toteutettua, ja täyttääkö se suunnitelmassa sille kaavailut tavoitteet. Niinpä asiantuntija-arvioissakin on esitetty sekä sote-

uudistuksen onnistuessaan tuomia mahdollisuuksia, mutta toisaalta myös huonosti toteutetuna sen tuomia uhkakuvia koskien muun muassa pienikokoisten, ketjuuntumattomien, yksityisten fysioterapiapalveluiden tuottajien asemaa.

Hallituksen esitys sote-uudistuksesta hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021, joten tulevaisuudessa soten vaikutuksista fysioterapiaan on varmasti saatavilla entistä enemmän konkreettista tietoa ja toisaalta myös tutkimusaiheita. Tulevaisuudessa yksi jatkotutkimusaiheista voisi olla yksityisten fysioterapiapalveluiden tuottajien kokemusten kerääminen sote-uudistuksen toteutumisesta ja sen vaikutuksista heidän työhönsä.

Lähteet

Painetut

Valkonen, M. 2018. Sote-palvelujen valinnanvapaus on harkittu riski - Näkemyksiä sosiaaliturvasta. Kansaneläkelaitos.

Sevänen, S. 2018. Väitöstutkimus: Valinnanvapaus voi heikentää sote-palvelujen laatua - Tutkittua tietoa. Kansaneläkelaitos.

Vapaavuori, T & Sisäministeriön yritysturvallisuuden yhteistyöryhmä. 2017. Yritys - miten olet suojannut tietopääomasi? Helsinki: Elinkeinoelämän keskusliitto.

Anttila, H. Halonen, M. Häkkinen, H. Markkola, K. & Tonteri, K. 2017. Opas fysioterapeuteille urasuunnittelun ja täydennyskoulutuksen tueksi. Suomen Fysioterapeutit ja FYSI ry.

Jeglinsky, I. Karvonen, E. Koroma, J. Paltamaa, J. Troberg, A. & Häkkinen, H. 2018. Fysioterapian erikoisasiantuntijakriteeristö. Suomen Fysioterapeutit.

Hartman, S. 2011. Terveyspalvelut. Toimialaraportti. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Keski-Uudenmaan Uusyrityskeskus. Yrityksen perustamisopas. 2015.

Kylmä, J. Juvakka, T. 2007. Laadullinen Terveystutkimus. Helsinki: Edita.

Sähköiset

Patentti- ja rekisterihallitus. Kaupparekisteri. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä.
<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Digi- ja väestötietovirasto. Suomi.fi. Yritysmuodot.
<https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot>

Suomen Yrittäjät. Yritysmuodot ja vastuut.
<https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut-316303>

Oikeusministeriö. Finlex. Edita Publishing Oy. Osuuskuntalaki 421/2013.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130421>

Yrityksen perustaminen.net. Kevytyrittäjyys. Viitattu 1.12.2020.
<https://yrityksen-perustaminen.net/kevytyrittajyyys/>

Yrityksen perustaminen.net. Sivutoiminen yrittäjä. Viitattu 1.12.2020.
<https://yrityksen-perustaminen.net/sivutoiminen-yrittaja/>

Helsingin kaupunki. InfoFinland. Yritysmuodot. Viitattu 2.12.2020.
<https://www.infofinland.fi/fi/elama-suomessa/tyo-ja-yrittajyyys/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Mitä toimintakyky on? Viitattu 3.12.2020.
<https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/mita-toimintakyky-on#ICF%20luokituksen%20verkkosivu>

Suomen Fysioterapeutit. Kuntoutuksella säästöjä ja elämänlaatua vanhustenhuoltoon. Viitattu 3.12.2020.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/ajankohtaista/kuntoutuksella-saastoja-ja-elamanlaatu-vanhustenhuoltoon/>

Suomen Fysioterapeutit. Ikääntyvien kuntoutuksen hyvät käytännöt nopeasti käyttöön. Viitattu 3.12.2020.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/2019/11/ikaantuvien-kuntoutuksen-hyvat-kaytannot-nopeasti-kayttoon/>

Suomen Fysioterapeutit. Fysioterapeuttien suoravastaanotto. Viitattu 3.12.2020.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/ammatin-kehittaminen/fysioterapeuttien-suoravastaanotto/>

Suomen Kuntoutusyritykset ry. FYSI on nyt Suomen Kuntoutusyritykset ry. Viitattu 3.12.2020.
<https://kuntoutusyritykset.fi/fysi-on-nyt-suomen-kuntoutusyritykset-ry/>

Suomen Fysioterapeutit. Sote-uudistus ei saa uhata kuntoutusalan henkilöstön tai palveluntuottajien asemaa. Viitattu 4.12.2020.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/ajankohtaista/sote-uudistus-ei-saa-uhata-kuntoutusalan-henkiloston-tai-palveluntuottajien-asemaa/>

Suomen sosiaali ja terveys ry. Asiakas keskiöön valinnanvapausuudistuksessa. Viitattu 4.12.2020.
<https://www.soste.fi/sote-uudistus/asiakas-keskioon-valinnanvapausuudistuksessa/>

Sosiaalivakuutus.fi. Sote-palvelujen valinnanvapaus on harkittu riski. Viitattu 4.12.2020.
<https://sosiaalivakuutus.fi/sote-palvelujen-valinnanvapaus-on-harkittu-riski/>

Sosiaalivakuutus.fi. Valinnanvapaus voi heikentää sote-palvelujen laatua. Viitattu 4.12.2020.
<https://sosiaalivakuutus.fi/vaitostutkimus-valinnanvapaus-voi-heikentaa-sote-palvelujen-laatua/>

Suomen Yrittäjät. Valinnanvapaus osaksi arkea. Viitattu 4.12.2020.
<https://www.yrittajat.fi/valitse-vapaasti/a/sote-palveluiden-valinnanvapaus-usein-kysytyt-kysymykset-544011>

Suomen Fysioterapeutit. Fysioterapeutin ydiosaaminen - Fysioterapia ja fysioterapeuttikoulutus muutoksessa. Viitattu 14.12.2020.
<http://www.suomenfysioterapeutit.com/ydiosaaminen/ala-muutoksessa.html>

Suomen Fysioterapeutit. Fysioterapeutin ydiosaaminen - Yhteiskuntaosaaminen. Viitattu 14.12.2020.
<http://www.suomenfysioterapeutit.com/ydiosaaminen/ammattillinen-osaaminen/yhteiskuntaosaaminen.html>

Elinkeinoelämän keskusliitto. Tietopääoman turvaaminen. Viitattu 14.12.2020.
<https://ek.fi/wp-content/uploads/Tietopaaoman-turvaaminen.pdf>

Mehiläinen. OmaMehiläinen. Viitattu 18.12.2020.
https://www.mehilainen.fi/omamehilainen?gclid=CjwKCAiA_Kz-BRAJEiwAh-JNY7yEEj_iUZu1_SQemHLCF9YUh7szkaXLH3CjZhW0gaEO3-hgO73OzbBoCwloQAvD_BwE

Metropolia. Ultraäänikoulutusta fysioterapeuteille. Viitattu 18.12.2020.
<https://www.metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/osaamisen-taydentaminen/taydennyskoulutus/ultraaanikoulutusta-fysioterapeuteille-sonopalpatio>

Suomen Ortopedisien Manuaalisen Terapian Yhdistys ry. Ortopedinen Manuaalinen Terapia. Viitattu 19.12.2020.
<https://omt.org/omt-fysioterapia/>

Suomen Ortopedisien Manuaalisen Terapian Yhdistys ry. OMT-erikoistumiskoulutus. Viitattu 19.12.2020.
<https://omt.org/koulutus/omt-erikoistumiskoulutus/>

- Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry. Viitattu 19.12.2020.
<https://suomentule.fi/tule-terveys/tule-ammattilaiset-auttavat/fysioterapia/>
- International Maitland Teacher Association. The Maitland® Concept. Viitattu 20.12.2020.
<https://www.imta.ch/en/the-maitland-concept/>
- Liikuntafysio. Urheilufysioterapia. Viitattu 20.12.2020.
<https://liikuntafysio.fi/urheilufysioterapia/>
- Terveystalo. Urheilufysioterapia. Viitattu 20.12.2020.
<https://www.terveystalo.com/fi/Palvelut/Urheilijat-ja-aktiiviliikkuajat-Sport/Vastaanotto/Urheilufysioterapia/>
- Oikeusministeriö. Finlex. Työterveyshuoltolaki.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011383>
- Työterveyslaitos. Työterveyshenkilöstö. Viitattu 21.12.2020.
<https://www.ttl.fi/tyontekija/tyoterveyshuolto/tyoterveyshenkilosto/>
- Työfysioterapeutit Ry. Viitattu 21.12.2020.
<http://www.tyofysioterapeutit.fi/>
- Työfysioterapeutit Ry. Työfysioterapia ammattina. Viitattu 21.12.2020.
<http://www.tyofysioterapeutit.fi/tyofysioterapia-ammattina/>
- Selkäliitto ry. Työfysioterapeutti. Viitattu 21.12.2020.
<https://selkakanava.fi/tyofysioterapeutti>
- Kustannus Oy Duodecim - Koulun terveyskirjasto. Mitä ergonomia on.
<https://www.koulunterveyskirjasto.fi/toc/opettajalle-ja-opiskeluohjelmalle/ergonomiaopas/7026>
- Suomen Urheilufysioterapeutit ry. Urheilufysioterapeutin erityispätevyys. Viitattu 21.12.2020.
<https://suft.fi/urheilufysioterapeutin-erityispatevyys/>
- Suomen Fysioterapeutit. Osaaminen näkyväksi.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/wp-content/uploads/2018/01/Uraopas2017.pdf>
- Suomen Fysioterapeutit. Fysioterapian erikoisasiantuntija. Viitattu 16.12.2020.
https://www.suomenfysioterapeutit.fi/wp-content/uploads/2018/03/Fysioterapian_Erikoisasiantuntija_kriteeristo_2018.pdf
- Työ- ja elinkeinoministeriö. Terveyspalvelut - Toimialaraportti.
http://www.lpy.fi/files/kumppania/lpy_doc/Toimialaraportit-Terveyspalvelut_2010-2011.pdf
- Suomen Fysioterapeutit. Fysioterapian erikoisalot. Viitattu 16.12.2020.
<https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/fysioterapia-ammattina/fysioterapian-erikoisalot/>
- Suomen Eläinfysioterapeutit ry. Eläinfysioterapia. Viitattu 22.12.2020.
https://www.suomenelainfysioterapeutit.fi/index.php?b=_b357ce3db&p=Physiotherapy_Page&l=undefined
- Satakunnan ammattikorkeakoulu. Eläinfysioterapia. Viitattu 22.12.2020.
<https://www.samk.fi/opiskelu/taydennys-ja-erikoistumiskoulutukset/elainfysioterapia/>
- Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit ry. Esittely. Viitattu 17.5.2021.
<https://www.pelvicus.fi/esittely.html>

Tampereen ammattikorkeakoulu. Lantionpohjan toimintahäiriöiden ennaltaehkäisy ja hoito. Viitattu 17.5.2021.

<https://www.tuni.fi/fi/tule-opiskelemaan/lantionpohjan-toimintahairioiden-ennaltaehkaisy-ja-hoito#expander-trigger--content-additional--in--f3581bc9-7c01-472c-8241-2ec56f77bfce>

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan Yliopiston julkaisuja. Opetusjulkaisuja 62. Viitattu 28.2021. https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Viitattu 4.10.2021 <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>

Taulukot ja kuviot

Taulukko 1. Hyviä yrittäjäominaisuuksia	12
Taulukko 2. Asioita, jotka motivoivat yrittäjyyteen	13
Taulukko 3. Ura- ja kehityssuunnitelman laatiminen	13
Kuvio 1. Yrityksen perustamisen vaiheet.....	14
Kuvio 2. Fysioterapian ydinosaamisen alueet suhteessa yhteisöön ja yhteiskuntaan	17
Taulukko 4. Toimintakyky ICF-luokittelussa	19